

PORVOON POLIISIASEMAN KENTTÄMIEHISTÖN ENSIAPUVALMIUDET

Porvoon kenttämiehistön käytännön ensiapukokemuksia ja kehittämisehdotuksia työssä saatavaan ensiapukoulutukseen

Sanna Väisänen

02/2018

Tiivistelmä

Tekijä Sanna Väisänen	Tutkinto/kurssi ja opinnäytetyö/nimike Poliisi (AMK)	
Julkaisun nimi Porvoon poliisiaseman kenttämiehistön ensiapuvalmiudet – Porvoon kenttämiehistön käytännön ensiapukokemukset ja kehittämisehdotukset työssä saatavaan ensiapukoulutukseen	Julkisuusaste Julkinen	
Ohjaajat ja opintoaine/opetustiimi Esko Kiviluoma, Timo Korander	Opinnäytetyön muoto Tutkimuksellinen opinnäytetyö	
Tiivistelmä <p>Tässä opinnäytetyössä käsitellään poliisin ensiapuvalmiuksia Porvoon valvonta- ja hälytyssektorin kenttämiehistön näkökulmasta. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää Porvoon poliisiaseman kenttämiehistön ensiapuosaamisen taso ja lisäksi koota yhteen kehittämisehdotuksia työelämässä saatavan ensiapukoulutuksen kehittämistä varten.</p> <p>Ensiapuosaaminen on yksi tärkeä osa poliisin ammattitaitoa. Poliisin ensiapuvalmiuksien ylläpitoa säätelee työturvallisuuslaki, Poliisihallituksen ohje, sekä Suomen Punaisen Ristin määrittelemät standardivaatimukset. Ensiapukoulutukset ja -harjoitukset alkavat Poliisiammattikorkeakoulussa ja jatkuvat työelämässä poliisilaitoksesta riippumatta.</p> <p>Tutkimuksen aineistoa on kerätty lainsäädännöstä, Poliisihallituksen ohjeesta, sekä SPR:n ensiapuohjeista. Tutkimuskysymysten analysointia ja pohdintaa varten on haastateltu Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen henkilöstöä. Tiedonhankintaa varten on haastateltu Itä-Uudenmaan poliisilaitokselle ensiapukoulutuksia järjestävän Aimo Group Oy:n toimitusjohtajaa Mikko Kajalaa.</p> <p>Haastatteluista saatujen tietojen perusteella voidaan päätellä, että Porvoon kenttämiehistö kaipaa enemmän ensiapuasioiden harjoittelua työelämäänsä. Kenttämiehistö toivoo lisää poliisin käytössä olevien ensiapuvälineiden käytännön harjoittelua, sekä tiheimmin suoritettavia kertausharjoituksia poliisin työssä vaadittavien ensiaputaitojen ylläpitämiseksi. Pääsääntöisesti ensiapukoulutusten sisältöihin ollaan tyytyväisiä, mutta harjoitusten määrää toivotaan nostettavan.</p>		
Sivumäärä 35 sivua + 2 liitesivua	Tarkastuskuukausi ja vuosi 03/2018	Opinnäytetyökoodi (OPS) AMK2015ONT
Avainsanat Ensiapukoulutus, ensiapu, elvytys, poliisimies, työturvallisuuslaki		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	3
1.1 Tavoitteet ja rajaus	4
1.2 Tutkimuksen toteutus ja tutkimusmenetelmät	4
1.3 Aikaisemmat tutkimukset	5
2 ENSIAPU	6
2.1 Ensiapuun liittyvä lainsäädäntö.....	6
2.2 Suomen Punaisen ristin ensiapuohjeet.....	7
3 POLIISIN ENSIAPUVALMIUKSIEN PERUSTEET	8
3.1 Työturvallisuuslaki 23.8.2002/738.....	8
3.1.1 Työnantajan velvollisuuksia	8
3.1.2 Työntekijän velvollisuuksia.....	9
3.2 Poliisihallituksen ohje: Ensiapuvalmius poliisihallinnossa, POL-2014-16909	9
3.2.1 Poliisin ensiapuvälineistö	10
3.2.2 Tactical Combat Casualty Care -valmennus (TCCC-valmennus).....	10
3.3 Suomen Punaisen Ristin ensiapukoulutukset.....	11
3.3.1 SPR:n EA1-ensiapukoulutus	11
3.3.2 SPR:n EA2-ensiapukoulutus	11
3.3.3 SPR:n hätäensiapukoulutus	12
3.3.4 Ensiaputodistuksen voimassaolo ja ensiapuvalmiuden ylläpito	13
4 ENSIAPUVALMIUDET PORVOON POLIISIASEMAN VALVON- TA- JA HÄLYTYSSEKTORILLA	14
4.1 EA1-ensiapukoulutuskierros Porvoon poliisiaseman kenttämiehistölle	14
4.2 Poliisiautojen ensiapulaukku ja poliisimiehen henkilökohtaiset ensiapuvarusteet	15
4.2.1 Paineside.....	15
4.2.2 C-A-T-kiristyside (Combat Application Tourniquet).....	16
4.2.3 Lämpöpeite (avaruuslakana).....	17
4.2.4 Sam Splint -muotoiltava lasta.....	18
4.2.5 Elvytysmaski.....	19
4.2.6 Ihoteippi.....	19
4.2.7 HALO Seal -rintataitos.....	20
4.2.8 Vaateleikkuri - kulmasakset 14,5cm.....	20
4.2.9 Ensiapulaukun muut varusteet	21
5 KENTTÄMIEHISTÖN NÄKEMYS ENSIAPUVALMIUKSISTA - HAASTATTELUT	22
5.1 Haastateltavien profiilit.....	22
5.2 Ensiaputaitojen riittävyys.....	22
5.3 Kenttätöissä vastaan tulleet ensiaputehtävät	23
5.4 Poliisiauton ensiapulaukku ja sen välineet	24
5.5 Työelämässä saatavan ensiapukoulutuksen riittävyys ja ihanteellinen määrä.....	25

5.6 Työelämän ensiapukoulutuksen kehittäminen	26
6 YHTEENVETO.....	28
6.1 Tutkimuksen luotettavuus.....	28
6.2 Johtopäätökset	28
6.3 Jatkotutkimusehdotukset.....	30
7 POHDINTAA	31
8 LÄHTEET	33
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Tässä Poliisi (AMK) -opinnäytetyössä perehdytään tarkemmin Itä-Uudenmaan poliisilaitokseen kuuluvan Porvoon poliisiaseman valvonta- ja hälytysesektorin kenttämiehistön ensiapuvalmiuksiin, heidän työssä saamaansa ensiaputaitojen ylläpito- ja jatkokoulutukseen, sekä työnantajan tarjoamiin ensiapuvälineisiin. Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena tutkimuksena, johon sisältyi useita teemahaastatteluja. Tutkimuksen osa-alueilla on huomioitu poliisin työn ja ensiapuasioiden linkittyminen toisiinsa.

Poliisin työn yksi tärkeistä osa-alueista on ensiapuosaaminen. Poliisimiehille järjestettävien ensiapukoulutusten ja -harjoitusten määrä ja taso korreloivat poliisin ensiapuvalmiuksien kanssa. Muuttuvassa maailmassa muuttuvat myös tilanteet ja poliisin tehtävät, joissa ensiapua tarvitaan. Poliisin työssä saatavan ensiapukoulutuksen tulee olla ajan tasalla, jotta oikeissa tilanteissa osataan toimia oikein ja siten jopa pelastaa ihmishenkiä.

Voidaan ajatella, että esimerkiksi paineluelvytys kuuluu jokaisen aikuisen ihmisen perustaitoihin. Poliisin ensiapuosaamiselta odotetaan ja vaaditaan kuitenkin enemmän. Oletettavasti poliisilla on töissä mukanaan myös enemmän ensiapuvälineitä, kuin tavallisella siviilikansalaisella. Poliisi on usein viranomaisista ensimmäisenä paikalla tilanteissa, joissa vaaditaan jonkinlaista ensiapua.

Poliisin ensiapuvalmiuksia, -koulutuksia ja -välineistöä säätelee työturvallisuuslaki ja sen nojalla määritelty Poliisihallituksen antama ohje. Suomen Punainen Risti on lisäksi määritellyt ensiapukoulutusten standardit, joita poliisissa noudatetaan. Yksittäisen poliisimiehen ensiapuvalmius ja oma-aloitteinen harjoittelu on toki myös poliisimiehen omasta kiinnostuksesta ja oppimishaluista riippuvaista. Työelämässä vaikuttavana tekijänä ovat lisäksi ajankäytölliset haasteet.

Työelämässä saatavassa ensiaputaitojen ylläpito- ja jatkokoulutuksessa tulisi huomioida useita poliisin työtehtäviin liittyviä erityispiirteitä. Pelkkä hätäensiavun teoriakertaus ei välttämättä ole koulutuksena poliisille ihanteellinen. Lisäksi poliisilla on käytössään useita erilaisia ensiapuvälineitä, joita olisi suotavaa osata käyttää oikeaoppisesti. Ensiapukoulutuksessa ja -harjoituksissa tulisi ottaa huomioon myös poliisin kantamat voimankäyttövälineet, joiden käyttäminen virkatehtävillä voi itsessään johtaa ensiavun tarpeeseen. Tässä tutkimuksessa ensiapu on käsitteenä laaja, jonka kirjoon kuuluu kaikki ensiapua vaativat vammat pienistä laastaria vaativista haavoista vakaviin ampumavammoihin. Tutkimuksessa käsitellään sekä kenttämiehistölle koulutettavia muotomäärättyjä ensiapukoulutuksia, että vapaamuotoisempia ensiapuharjoituksia.

1.1 Tavoitteet ja rajaus

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää Porvoon poliisiaseman valvonta- ja hälytyssektorin kenttämiehistön näkemys heidän ensiapuvalmiudesta, sekä työelämässä saatavasta ensiavun ylläpito- ja jatkokoulutuksesta. Tarkoituksena on koota yhteen kenttämiehistön antamat kehittämissuositukset työelämän ensiapukoulutuksiin ja -harjoituksiin.

Tässä työssä kerrotaan poliisin ensiapuvalmiuksien lakisääteisistä ja Poliisihallituksen ohjeistamista perusteista, joista saadaan teemahaastatteluille ja niiden analysoinnille tarvittava faktatieto ja teoriapohja. Lisäksi tarkoituksena on esitellä Porvoon poliisiaseman valvonta- ja hälytyssektorin poliisiautoissa olevat ensiapulaukut ensiapuvälineineen, sekä kenttämiehistön henkilökohtaiset ensiapuvarusteet niiden liittyessä olennaisesti aiheeseen.

Päätutkimuskysymykset tässä opinnäytetyössä ovat:

- 1) Millainen on Porvoon poliisiaseman valvonta- ja hälytyssektorin kenttämiehistön ensiapuvalmiuden taso heidän omasta näkökulmastaan?
- 2) Millainen on työelämässä saatavan ensiapukoulutuksen ihanteellinen sisältö ja määrä kenttämiehen näkökulmasta?

Tutkimus keskittyy Itä-Uudenmaan poliisilaitokseen kuuluvan Porvoon poliisiaseman kenttämiehistön näkökulmaan, eli tutkimuksen ulkopuolelle on rajattu kaikki muut poliisiasemat, rikostutkinta- ja lupasektori, sekä poliisin erityistoimintaryhmät. Opinnäytetyössä mainitaan poliisin työhön erityisesti liittyviä ensiaputehtäviä ja poliisin käytössä olevia ensiapuvälineitä. Tarkat ensiapuvälineiden käyttöohjeet ja erilaisten ensiaputilanteiden toimintaohjeet on kuitenkin rajattu tämän tutkimuksen ulkopuolelle. Tutkimuksen tarkoituksena ei ole luoda ohjeita ensiaputilanteissa toimimiseen.

1.2 Tutkimuksen toteutus ja tutkimusmenetelmät

Tämä opinnäytetyö toteutettiin yksilötyönä. Työssä käytettiin kvalitatiivista, eli laadullista tutkimusmenetelmää. Laadullisella tutkimusmenetelmällä tarkoitetaan *kokonaista joukkoa erilaisia tulkinnallisia tutkimuskäytäntöjä* (Metsämuuronen, 2001, 9.). Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä valikoitui käyttöön parhaiten tätä aihetta palvelevana tutkimusmenetelmänä monipuolisuutensa vuoksi. Kvalitatiiviseen tutkimukseen liittyy usein tutkimusmenetelmänä haastattelut, joita myös tässä tutkimuksessa hyödynnettiin.

Tutkimustyö lähti liikkeelle ensiapu -aiheeseen liittyvien aiempien tutkimustöiden selvitystyöllä. Tällä varmistettiin sitä, ettei tämä tutkimustyö tuottaisi samanlaisia johtopäätöksiä ja aineistoa kuin aiemmat aiheeseen liittyvät tutkimukset. Tässä työssä tutkimusmenetelmäteorian yhtenä lähteenä käytetty Martti Grönforsin ja Hanna Vilkan teos "*Laadullisen tutkimuksen kenttätömenetelmät*" ohjeistaa laadullisen tutkimuksen tekijää ottamaan sel-

vää aiemmista oman tutkimuksen aihepiiriin kuuluvista teoksista juuri sen vuoksi, ettei samanlaista aineistoa tuotettaisi uudestaan.

Tutkimuksessa käytettiin suurimmaksi osaksi perinteistä tutkimustapaa, eli teoriapohjaista tutkimusta. Teoriapohjainen tutkimus tarkoittaa sitä, että ensin hankitaan teoriapohja kirjallisuudesta, joka kytketään sitten todellisuuteen (Metsämuuronen, 2001, 24–25). Keskeisinä tutkimusmetodeina käytettiin kvalitatiiviselle tutkimukselle tyypillisiä tutkimusmetodeja *havainnointia, tekstianalyysia, haastattelua ja litterointia* (Metsämuuronen, 2001, 14). Ennen tutkimuksen aloittamista hankittiin tarvittava tutkimuslupa poliisilaitokselta. Lisäksi kaikilta haastateltavilta saatiin yksittäiset luvat jokaisen haastattelun hyödyntämiseen tässä opinnäytetyössä.

Teoriaosuuden lähdemateriaalina käytettiin sekä painettua kirjallista materiaalia, että verkkojulkaisuja ja Poliisiammattikorkeakoulun opetusmateriaalia. Tärkeää tutkimusaineistoa kerättiin haastattelemalla aihealueeseen liittyen olennaisia henkilöitä Itä-Uudenmaan poliisilaitokselta. Poliisilaitoksen ulkopuolinen haastateltava oli Itä-Uudenmaan poliisilaitokselle ensiapukoulutuksia järjestävän yrityksen Aimo Group Oy:n toimitusjohtaja Mikko Kajala. Lisäksi tutkimuksessa hyödynnettiin Poliisiammattikorkeakoulun voimankäytön opettajan, vanhemman konstaapelin, voimankäytön kouluttajan Samuli Mikkolan kanssa käytyä aiheeseen liittyvää vapaamuotoista haastattelua. Haastattelututkimuksen perusteella tehtiin opinnäytetyön tutkimuskysymyksiä pohtiva yhteenveto haastatteluissa ilmentyneisiin seikkoihin perustuen. Viimeisimpänä tutkimuksessa käsitellään tekijän omaa pohdintaa aiheesta.

Porvoon kenttämiehistölle suunnatut haastattelut olivat puolistrukturoituja teemahaastatteluja, joissa käytettiin muutamaa valmista kysymystä haastattelun pohjana. Haastatteluiden runkokysymykset ovat tämän tutkimuksen liitteenä 1. Aimo Group Oy:n toimitusjohtajan Mikko Kajalan haastattelu oli tiedonhankintaan perustuva avoin puhelinhaastattelu. Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen rikosylikonstaapelin haastattelu oli tiedonhankintaan perustuva vapaamuotoinen haastattelu. Poliisiammattikorkeakoulun opettajan Samuli Mikkolan haastattelu oli vapaamuotoinen, ohjeita ja erilaisia näkökulmia aiheeseen antava keskustelu.

1.3 Aikaisemmat tutkimukset

Porvoon poliisiaseman kenttämiehistön ensiaputaitoihin perehtyviä aikaisempia julkisia tutkimuksia ei löytynyt. Samaan aiheeseen liittyvä Poliisiammattikorkeakoulun AMK20141-kurssin Jenni Salon opinnäytetyö käsitteli Poliisiammattikorkeakoulun uudistunutta ensiapukoulutusta, sekä sen antamia työelämävalmiuksia. Kyseinen tutkimus ei perehtynyt poliisiasemakohtaisiin ensiapuvalmiuksiin, mutta sen sisältöä tarkasteltiin tätä tutkimusta varten. Poliisin perustutkinnon aikaisista päättötöistä löytyi ensiapuasioita yleisemmin käsitteleviä ja eri poliisilaitoksiin liittyviä töitä, mutta niitä ei tässä tutkimuksessa huomioitu silloisen, nykyään vanhentuneen koulutusmuodon vuoksi.

2 ENSIAPU

Ensiapu määritelmänä voidaan jakaa kahteen osaan, hätäensiapuun ja ensiapuun. Hätäensivulla tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla voidaan pelastaa autettavan henki ja estää tilan paheneminen. Hätäensiapu on tarpeen tilanteissa, joissa kohdataan vakavasti loukkaantunut, tai äkillisesti sairastunut henkilö. Hätäensiaputilanteissa ammattiavun kutsuminen paikalle on erittäin tärkeää. Muu ensiapu voidaan määritellä auttamisen tapahtumaketjuksi, jossa autetaan vammautunutta, sairastunutta, tai muuten loukkaantunutta henkilöä. (Alas-pää ym. 2003, 27).

Keskeisiin kansalaistaitoihin kuuluu taito toimia onnettomuustilanteissa ja sairauskohtauksissa. Ensihoitopalveluiden hoitoketju alkaa siitä, kun kansalaisen tunnistaa oman, tai toisen henkilön hädän ja soittaa yleiseen hätänumeroon 112. Hätäkeskus arvioi tilanteen, hälyttää apua ja antaa puhelimesta olevalle kansalaiselle toimintaohjeet esimerkiksi hätäensivun antamista varten. Onnettomuustilanteissa keskeisiä asioita ovat hätäensiapu ja maallikkoelvytys, mutta myös kotitapaturmissa on tärkeää osata toimia oikein. (Holmström ym. 2013, 21).

Poliisin työssä voidaan kohdata tilanteita, joissa poliisi on ensihoitopalveluiden hoitoketjun aloittajan asemassa. Ensiavun antaminen näissä tilanteissa on poliisin vastuulla. Poliisi voi myös työtehtävillään loukkaantua itse ja tarvita välttämätöntä ensiapua. Poliisilta vaaditaan riittäviä ensiaputaitoja aloittaa ensiapu sitä tarvitsevalle, tai itselleen.

2.1 Ensiapuun liittyvä lainsäädäntö

Ensiapu on olennainen osa pelastustoimenpiteitä, joita käsitellään muun muassa pelastuslaissa, tieliikennelaissa ja rikoslaissa. Poliisin toimintaa pelastustoimenpiteiden ja ensiavun osalta ohjaa tarkemmin työturvallisuuslaki ja Poliisihallituksen ohje.

Pelastuslain mukainen yleinen toimintavelvollisuus velvoittaa jokaisen ryhtymään kykynsä mukaisiin pelastustoimenpiteisiin havaitessaan esimerkiksi onnettomuuden tapahtuneen. Lisäksi tapahtumapaikalla pelastustoiminnan johtaja voi pelastuslain mukaan määrätä paikalla olevan työkykyisen henkilön auttamaan pelastustoiminnassa. (PelastusL 29.4.2011/379 2:3 §).

Tieliikennelaki (3.4.1981/267) määrittelee erikseen yleisen auttamisvelvollisuuden (TLL 4:57 §) ja onnettomuuksien osallisten auttamisvelvollisuuden liikenneonnettomuuksissa:

"- Tienkäyttäjän, joka syystä tai syyttään on joutunut osalliseksi liikenneonnettomuuteen, on heti pysähdyttävä ja kykynsä mukaan avustettava vahingoittuneita tai avuttomaan tilaan jääneitä sekä muutoinkin osallistuttava niihin toimenpiteisiin, joihin onnettomuus antaa aiheutta." (TLL 4:58 §).

Pelastustoimien laiminlyönti on rikoslain 21 luvun 15 §:n (19.12.1889/39) mukaan rangaistava teko, josta voi seurata sakkoa tai vankeutta. Rikokseen voi syyllistyä esimerkiksi henkilö, joka jättää antamatta tai hankkimatta tilanteen luonne ja edellytykset huomioon ottaen tarvittavaa apua hengenvaarassa olevalle (RL 21:15 §).

2.2 Suomen Punaisen ristin ensiapuohjeet

Suomen Punaisen Ristin julkaisemat ensiapuohjeet perustuvat Euroopan elvytysneuvoston (ERC) ja Kansainvälisen elvytysneuvoston (ILCOR) ensiapu- ja elvytys suosituksiin. Viimeisimmät ohjeet on julkaistu vuonna 2015. SPR:n julkaisemat ohjeet on koottu kansainvälisten suositusten perusteella ja kirjoitettu puhtaaksi lisäksi suomalaisten asiantuntijoiden lausuntojen mukaan. Lisäksi ohjeita on muokattu sopimaan perustaksi suomalaiselle ensiapukoulutukselle. SPR:n ohjeet ovat kaikkien saatavilla SPR:n kotisivuilla. (Suomen Punainen Risti, Ensiapuohjeet 2015, 3-4).

SPR:n ensiapuohjeet sisältävät toimintaohjeistuksen useisiin ensiaputilanteisiin, esimerkiksi tajuttoman henkilön ensiapuun, verenkierron häiriötilaan, aivoverenkiertohäiriön tunnistamiseen, hypoglykemiaan, verenvuodon tyrehtyttämiseen, kiristysiteen käyttöön, rintakehän vammaan ja rankavammaan. (SPR, 2015, 3-4).

3 POLIISIN ENSIAPUVALMIUKSIEN PERUSTEET

Työturvallisuuslaki on yleislaki, joka määrittelee lähes kaikkia työnantajia, työntekijöitä ja työpaikkoja koskevat velvoitteet liittyen myös ensiapuvalmiuksiin. Poliisin ensiapuvalmiuksia ohjaa työturvallisuuslain lisäksi tarkemmin Poliisihallituksen ohje ensiapuvalmiuksista poliisihallinnossa. Poliisin ensiapukoulutukset noudattavat Suomen Punaisen Ristin määrittämiä vaatimuksia.

Nykyiseen voimassaolevaan työturvallisuuslakiin (23.8.2002/738) on tehty hallituksen esitys HE 59/2002 työturvallisuuslain muuttamisesta. Kyseinen muutos tarkentaisi toteutuksessaan sekä työnantajan, että työntekijän velvollisuuksia myös ensiapuun liittyvissä seikoissa. Viimeisin hallituksen esitys HE 94/2017 työturvallisuuslain muuttamisesta ei koske ensiapuvalmiuksia.

3.1 Työturvallisuuslaki 23.8.2002/738

Työturvallisuuslaki velvoittaa sekä työnantajaa, että palvelussuhteessa olevaa työntekijää. Työturvallisuuslain tarkoituksena on esimerkiksi työtapaturmien torjuminen, ammattitautien ja muiden työstä ja työympäristöstä johtuvien työntekijöiden henkisen ja fyysisen terveyden haittojen ennaltaehkäiseminen. Poliisin ensiapuvalmiuksien pohjan määrittelee kaikkia työnantajia ja työntekijöitä koskeva työturvallisuuslaki. Työturvallisuuslain 5. luvun 46 §:n mukaan:

"- työnantajan on huolehdittava työntekijöiden ja muiden työpaikalla olevien henkilöiden ensiavun järjestämisestä työntekijöiden lukumäärän, työn luonteen ja työolosuhteiden edellyttämällä tavalla. Työn ja työolosuhteiden mukaisesti työntekijöille on annettava ohjeet toimenpiteistä, joihin tapaturman tai sairastumisen sattuessa on ensiavun saamiseksi ryhdyttävä."

Työpaikalla ja sen välittömässä läheisyydessä on huomioitava, että saatavilla on riittävä määrä asianmukaisia ensiapuvälineitä työntekijöiden lukumäärän, työn luonteen ja muiden työolosuhteiden vaatimalla tavalla. (TTL 5:46 §).

3.1.1 Työnantajan velvollisuuksia

Työnantajan yleisen huolehtimisvelvoitteen mukaan työnantajan täytyy tehdä tarvittavat toimenpiteet huolehtiakseen työntekijöidensä terveydestä ja turvallisuudesta työssä. Työnantajan on otettava huomioon työolosuhteisiin, itse työhön, työympäristöön ja itse työntekijän henkilökohtaisiin edellytyksiin liittyvät asiat huolehtimisvelvoitteen mukaisesti. (TTL 2:8 §).

Työnantajaa ohjaa lisäksi työsuojelun toimintaohjelma (TTL 2:9 §), jonka tarkoituksena on määritellä tavoitteita työpaikan työntekijöiden työkyvyn ylläpitämiseksi ja turvallisuuden

ja terveellisyys edistämiseksi. Toimintaohjelman ohjeet on otettava huomioon työpaikan toiminnan kehittämistoiminnassa ja suunnittelussa:

"Työnantajan on työn ja toiminnan luonne huomioon ottaen riittävän järjestelmällisesti selvitettävä ja tunnistettava työstä, työajoista, työtilasta, muusta työympäristöstä ja työ-olosuhteista aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät sekä, jos niitä ei voida poistaa, arvioitava niiden merkitys työntekijöiden turvallisuudelle ja terveydelle." Lisäksi *"jos työnantajalla ei ole 1 momentissa tarkoitettuun toimintaan tarvittavaa riittävää asiantuntemusta, hänen on käytettävä ulkopuolisia asiantuntijoita."* (TTL 2:10 §).

Työturvallisuuslain 2 luvun 15 § määrittelee henkilönsuojainten, apuvälineiden ja muiden laitteiden varaamisen työntekijöiden käyttöön. Tämä pykälä linkittyy erityisesti poliisin työhön esimerkiksi poliisin kantamien voimankäyttövälineiden ja ensiapuvälineiden myötä. Työnantajan tulee hankkia ja antaa työntekijän käyttöön tarvittavat työ- ja apuvälineet työn luonteen ja työolosuhteiden sitä edellyttäessä ja hankintojen ollessa välttämättömiä sairastumisen vaarojen ja tapaturmien estämiseksi (TTL 2:15 §).

3.1.2 Työntekijän velvollisuuksia

Työturvallisuuslaki määrittelee työnantajan velvollisuuksien lisäksi työntekijän velvollisuudet. Työturvallisuuslain 4 luvun 18 §:n mukaan työntekijän on noudatettava työnantajan lain puitteissa antamia ohjeita ja määräyksiä. Työntekijän täytyy myös noudattaa itse työn, sekä työolosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta, sekä järjestystä ja siisteyttä turvallisuuden ja terveyden ylläpitämiseksi. Työntekijän tulee pitää huolta saamansa opetuksen ja kokemuksensa mukaisesti omasta, sekä muiden työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä. (TTL 4:18 §).

Työturvallisuuslain mukaan työntekijällä on velvollisuus käyttää ja hoitaa työntekijän tarjoamia välineitä ja henkilönsuojaimia. Työssä on myös käytettävä siihen tarkoitettua vaatetusta, joka ei aiheuta tapaturman vaaraa. (TTL 4:20 §). Työntekijän tulee käyttää saamansa ohjeistuksen mukaisesti työnantajan tarjoamia työvälineitä ja muita turvallisuus- ja suojalaitteita. (TTL 4:21 §).

3.2 Poliisihallituksen ohje: Ensiapuvalmius poliisihallinnossa, POL-2014-16909

Poliisihallitus on antanut oman työturvallisuuslakiin (23.8.2002/738) perustuvan ohjeen *Ensiapuvalmius poliisihallinnossa, POL-2014-16909* poliisin ensiapuvalmiuksista, jotta poliisin ensiapuvalmiudet olisivat työturvallisuuslain määrittämällä tasolla. Ohje linjaa poliisin ensiapukoulutuksen ja poliisin ensiapuvälineiden vähimmäistason. POHA:n ohjeen mukaan poliisiyksiköiden vastuulla on kouluttaa henkilöstölle työtehtäviin nähden riittävä ensiapuvalmius, sekä hankkia henkilöstölle työtehtävien vaatimat ensiapuvälineet.

Poliisihallinto käyttää Suomen Punaisen Ristin luokittelua ensiapukoulutuksista. Aikaisemmin käytössä ollut poliisille suunnattu ensiapukoulutus kulki nimellä hätäensiapukoulutus, joka vaihdettiin SPR:n luokitusten mukaisesti kolmeen eri koulutusluokitukseseen: hätäensiapuun, EA1:een ja EA2:een. (POHA, 2014, 1.)

Voimankäyttövälineitä kantavilla henkilöillä, eli tässä tutkimuksessa tarkoitettulla kenttämiehistöllä on POHA:n ohjeen mukaisesti oltava vähintään EA1-koulutus, TCCC-valmennus ja erityisperusteluilla (kuten esim. harvaan asutuilla alueilla) EA2-koulutus. EA1-koulutus ja TCCC-valmennus sisältyvät myös Poliisiammattikorkeakoulun peruskoulutukseen jo opiskeluaikana, mutta koulutusten voimassaoloaika on rajallinen, eli työelämässä on osallistuttava ylläpito- / jatkokoulutuksiin määrätyn osaamisen tason ylläpitämiseksi. (POHA, 2014, 1-2).

Poliisiyksiköillä on mahdollisuus ostaa ensiapukoulutukset SPR:ltä, muulta yhteistyökumppanilta, tai työterveyshuollosta. Kaikkien poliisille annettavien ensiapukoulutusten on POHA:n ohjeen mukaisesti oltava SPR:n hyväksymiä koulutuksia. Poliisille annettavissa ensiapukoulutuksissa on tärkeä huomioida poliisin työhön liittyvät erityispiirteet ja poliisin käytössä olevat ensiapuvälineet. Poliisihallitus on määritellyt myös erikoisryhmien ensiapuvalmiuden, mutta erikoisryhmät on rajattu tämän tutkimuksen ulkopuolelle. (POHA, 2014, 3).

3.2.1 Poliisin ensiapuvälineistö

POHA on linjannut ensiapuvälineistön osalta sen, että poliisiyksiköissä tulee olla ensiapuvälineistä vastaavia henkilöitä, jotka huolehtivat ensiapuvälineiden saatavuudesta. Poliisin käytössä olevat ensiapuvälineet on poliisin määritellyt voimankäyttö- ja suojaväline-työryhmä. (POHA, 2014, 4). Tämän tutkimuksen liitteenä 2. on POHA:n ohjeen liite 1:n mukaan koottu lista poliisimiehen käytössä olevista henkilökohtaisista ensiapuvälineistä ja poliisin ajoneuvon ensiapuvälineistä.

3.2.2 Tactical Combat Casualty Care -valmennus (TCCC-valmennus)

Työnantajan on huolehdittava ensiavusta työolosuhteiden ja työn luonteen mukaisesti. Poliisin työssä tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että esimerkiksi voimakeinojen käytön yhteydessä poliisimiesten tulee osata arvioida voimakeinojen käytön seuraukset ja vaikutukset kohdehenkilöön ja mahdollisesti sivullisiin henkilöihin. Poliisilla tulee olla tarvittava osaaminen taktisissa tilanteissa, joissa poliisin antamaa ensiapua voidaan tarvita. Tämän vuoksi poliisihallinto kouluttaa työntekijöitään omilla TCCC -valmennuksilla, joissa korostuu poliisin taktinen toimintaympäristö. Poliisihallinnosta löytyy 4-5 henkilöä, jotka voivat osaamisensa perusteella toteuttaa TCCC-koulutusta. (POHA, 2014, 3).

Tactical Combat Casualty Care - toiminta käsittää hätäensiavun taktisessa ympäristössä, johon ensihoidon henkilökunta ei voi mennä ilman poliisin apua esimerkiksi vaarallisen kohdehenkilön vuoksi. Tämän toimintamallin tarkoitus on työturvallisuuden lisääminen ja

lisävammautumisten vähentäminen ensiaputoimenpiteiden mahdollisimman nopealla aloittamisella. (POHA, 2014, 3).

3.3 Suomen Punaisen Ristin ensiapukoulutukset

POHA:n ohjeen mukaisesti poliisille järjestettävien ensiapukoulutusten tulee olla Suomen Punaisen Ristin luokittelun mukaisia ensiapukoulutuksia. Itä-Uudenmaan poliisilaitoksella ja Porvoon poliisiasemalla noudatetaan SPR:n koulutusrunkoa ja vaatimuksia. Koulutuksissa huomioidaan perusrungon lisäksi koulutusten kohdeyleisö, eli käytännön esimerkit haetaan poliisin työstä (Kajala Mikko, haastattelu, 12.1.2018).

3.3.1 SPR:n EA1-ensiapukoulutus

SPR:n EA1-koulutuksen tavoitteena on, että osallistuja hallitsee ensiavun antamisen perusteet (SPR, 2017).

SPR:n EA1-ensiapukoulutuksen aiheisisältö:

- Auttamistoiminta onnettomuudessa tai sairauskohtauksessa
- Hätäensiavun perusteet, tajuttomalle annettava ensiapu
 - Peruselvytys
 - Vierasesine hengitysteissä
 - Verenkierron häiriötila (sokki)
- Haavat
- Tavallisimmat sairauskohtaukset
- Palovammat ja sähkön aiheuttamat vammat
- Nivelvammat ja murtumat
- Myrkytykset

(SPR, 2017).

3.3.2 SPR:n EA2-ensiapukoulutus

SPR:n EA2-ensiapukoulutuksen tavoitteena on, että kurssin suorittanut osaa antaa ensiapua sekä tavallisissa sairaus- ja onnettomuustilanteissa, että haasteellisempaa ensiapua vaativissa tilanteissa. EA2-kurssin voi käydä, kun EA1-kurssi on voimassa. (SPR, 2017).

POHA:n ohjeen mukaan voimankäyttövälineitä kantavan kenttähenkilöstön tulisi suorittaa EA2-kurssi ainoastaan erityisperusteluista, esimerkiksi harvaan asutuilla alueilla. EA2-koulutus vaaditaan poliisissa vaativien tilanteiden ryhmältä (Vati), joukkojenhallintaryhmältä (Jouha) ja terroripommi (Tepo) -ryhmältä, sekä koirapoliiseilta (POHA, 2014, 2).

SPR:n EA2-ensiapukoulutuksen aiheisisältö:

- Auttamistoiminta ensiapua vaativissa tilanteissa
- Hätäensiapu
 - Peruselvytys; aikuinen, lapsi ja vauva (sisältää myös aikuisen defibrilloinnin)
 - Tajuttomalle annettava ensiapu
 - Verenkierron häiriötila (sokki)
 - Vierasesine hengitysteissä
- Vammamekanismin merkitys vamman synnyssä: Loukkaantuneen tutkiminen ensiavun antamiseksi
- Rintakehän, vatsan ja lantion vammat sekä sisäiset verenvuodot
- Ranka- ja raajavammat
- Pään- ja kasvojen vammat
- Vammojen ensiapu: Murtumat
- Nivel- sekä pehmytosavammat
- Rasitus- ja lihasvammat
- Loukkaantuneen tilan seuranta ja tarkkailu
- Ensiapuaset, loukkaantuneen suojaaminen ja siirrot sekä kuljetukset
- Ensiapu ja ehkäisy kylmän aiheuttamissa vammoissa
- Ensiapu ja ehkäisy lämmön aiheuttamissa sairastumisissa

Lisäksi EA2-kurssilla voi olla ryhmäkohtaisia erityisaiheita, kuten:

- Ensiavun ja terveystiedon kartuttaminen
- Oman terveyden ja turvallisuuden edistäminen
- Valinnaisaiheita kohderyhmän tarpeiden mukaan

(SPR, 2017).

3.3.3 SPR:n hätäensiapukoulutus

Hätäensiapukoulutuksen tavoitteena on, että kurssin suorittanut osaa aloittaa hätäensivun kurssilla käsiteltyjen aihepiirien mukaisesti. Poliisin hätäensiapukoulutus toimii EA1-kurssin kertauskurssina yhden kerran, eli hätäensiapukurssin suorittaminen jatkaa EA1-kurssin voimassaoloaikaa kolmeksi vuodeksi eteenpäin. Hätäensiapukurssi on kestoaltaan 4-8 tuntia. (SPR, 2017).

Esimerkkinä SPR:n hätäensiapukoulutuksen (8h) aiheisisältö:

- Auttamistoiminta onnettomuudessa tai sairauskohtauksessa
- Hätäensivun perusteet
 - Tajuttomalle annettava ensiapu
 - Peruselvytys
 - Vierasesine hengitysteissä

- Verenkierron häiriötila (sokki)
- Haavat
- Tavallisimmat sairauskohtaukset
- Palovammat
- Tarvittaessa ryhmäkohtaisia muita aiheita / painotuksia

(SPR, 2017).

3.3.4 Ensiaputodistuksen voimassaolo ja ensiapuvalmiuden ylläpito

Suomen Punaisen Ristin ensiapukurssit ja niistä saadut todistukset ovat voimassa kolme vuotta. Todistuksiin merkitään tarkka voimassaolon päivämäärä, mutta käytännössä niitä ei ole välttämätöntä noudattaa päivälleen. Tämä johtuu siitä, että esimerkiksi syrjäisillä seuduilla ei ole mahdollisuutta järjestää ensiapukursseja yhtä tiheään tahtiin, kuin suuremmis- sa asutuskeskuksissa. Näin ollen ensiapukouluttajalla on mahdollisuus käyttää harkintaa päivämäärien suhteen. (SPR 2009, Ensiapuvalmiuden ylläpito, 1).

Poliiseillekin koulutettava EA1-ensiapukurssi on voimassa suorituspäivästä lukien kolme vuotta kerrallaan. Kurssin voimassaoloaikaa voi jatkaa kertaalleen seuraavaksi kolmeksi vuodeksi käymällä ensiavun kertauskurssin, eli esimerkiksi yhden päivän (4-8 tunnin) mittaisen hätäensiapukurssin. Tämän jälkeen voimassaolon jatkamiseen vaaditaan uudelleen täyspitkän EA1-kurssin hyväksytyt suorittaminen. Mikäli koulutettava haluaa edetä ensiapukoulutusten luokittelun mukaisessa hierarkiassa EA1-kurssista eteenpäin, hän voi suorittaa voimassaolon jatkamiseksi EA1-kurssin sijasta EA2-kurssin. (SPR 2009, Ensiapuvalmiuden ylläpito, 1). Poliisissa EA2-kurssi on tarkoitettu pääasiassa POHA:n ohjeen mukaisesti poliisin erityisryhmille, kuten Vati-, Jouha-, TEPO- ryhmille.

SPR:n ohjeistuksen mukaan erilaisten työpaikkojen ensiapukoulutukset suositellaan suunniteltavan kyseessä olevan yrityksen oman ensiapuvalmiuksia käsittelevän suunnitelman mukaisesti. Ensiapukoulutuksissa on suositeltavaa ottaa huomioon työpaikkakohtaiset ensiapukoulutustarpeet ja tapaturmamahdollisuudet. Koulutuksen sisältö tulisi sisällöllisesti olla kyseessä olevan yrityksen tarpeiden mukainen. (SPR, 2009, Ensiapuvalmiuden ylläpito, 2). Poliisissa valvonta- ja hälytyssektorilla tämä voi tarkoittaa esimerkiksi työn erityisten riskien, muuttuvien tilanteiden ja käytössä olevien työ- ja voimankäyttövälineiden, kuten virka-aseen huomiointia koulutuksessa.

4 ENSIAPUVALMIUDET PORVOON POLIISIASEMAN VALVONTA- JA HÄLYTYSSEKTORILLA

Itä-Uudenmaan poliisilaitokseen kuuluvalla Porvoon poliisiasemalla ja tarkemmin valvonta- ja hälytyssektorilla noudatetaan yleistä ensiapuvalmiuksia säätelevää lainsäädäntöä ja Poliisihallituksen antamaa ohjetta poliisin ensiapuvalmiuksista. Itä-Uudenmaan poliisilaitoksella on käytetty POHA:n määrittelemä mahdollisuus ostaa ensiapukoulutus yhteistyökumppanilta. Tässä tapauksessa koulutus on ostettu kilpailutuksen jälkeen Aimo Group Oy:ltä.

Porvoon valvonta- ja hälytyssektorin kenttämiehistöllä on käytössään POHA:n määrittelemät henkilökohtaiset ensiapuvälineet, sekä poliisiautoissa olevat ensiapuvälineet. Tätä tutkimusta varten haastateltiin Porvoon osan kenttämiehistön lisäksi Aimo Group Oy:n toimitusjohtajaa Mikko Kajalaa. Kajala on yrityksen toimitusjohtajan lisäksi ammatiltaan hoitotason ensihoitaja ja hän työskentelee Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksella.

4.1 EA1-ensiapukoulutuskierron Porvoon poliisiaseman kenttämiehistölle

Itä-Uudenmaan poliisilaitoksella aloitettiin EA1-ensiapukoulutuskierron kesällä 2017, joka koski myös Porvoon poliisiaseman kenttämiehistöä. Koulutuskierron jatkui edelleen vuonna 2018 (Itä-Uudenmaan poliisilaitos, 2018). Osa tätä tutkimusta varten joulukuussa 2017 haastatelluista kenttämiehistä oli ehtinyt käydä meneillään olleen EA1-ensiapukoulutuksen. Itä-Uudenmaan poliisilaitokselle ensiapukoulutuksia järjestävän Aimo Group Oy:n toimitusjohtajan Mikko Kajalan mukaan kaikki heidän ensiapukouluttajansa ovat ensisijaisesti pitkän työkokemuksen omaavia hoitotason ensihoitajia Itä- ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokselta (Kajala, teemahaastattelu, 12.1.2018).

Porvoon kenttämiehistölle koulutettava ensiapukoulutus sisältää kaiken EA1-kurssiin kuuluvan sisällön. SPR:n valtakunnallisten ohjeistuksen mukaan EA1-kurssi tulee olla perustaltaan kaikille samanlainen palveluntuottajasta riippumatta. Porvoon kenttämiehistön saamassa koulutuksessa on huomioitu perusvaatimusten lisäksi poliisin työn erityispiirteitä, kuten poliisin tehtäviin ja taktiikoihin, sekä viranomaisyhteistyöhön liittyviä seikkoja. Tässä poliisille järjestetyssä EA1-koulutuksessa ei kuitenkaan harjoitella varsinaista taktista ensihoitoa, mutta esimerkiksi verenvuotojen hallintaa ja C-A-T-kiristysiteen käyttöä käydään läpi. Näitä ominaisuuksia ei *normaalilla* ensiapukurssilla ole. Porvoon kenttämiehistölle annettavassa koulutuksessa käydään kiristysiteen lisäksi puhetasolla läpi poliisin muitakin ensiapuvälineitä. (Kajala, 12.1.2018).

Useimmiten tavallisilla ensiapukursseilla teoria ja käytäntö kulkevat käsi kädessä niin, että ensin käydään läpi esimerkiksi elottoman henkilön elvyttämisen teoriaosuus ja sitten harjoitellaan elvytystä käytännössä. Poliisin ensiapukursseilla koulutettavien henkilöiden määrä on niin suuri, että käytännön syistä EA1-kurssin sisältö on jaettu erilliseen teoria- ja harjoituspäivään. (Kajala, 12.1.2018).

Kajalan mukaan poliisille järjestettävässä ensiapukoulutuksessa on esillä ammatillinen kompetenssi - poliisin työn haasteellisuus ja ajankohtaiset asiat otetaan huomioon koulutuksessa. Poliisi on myös pelastuslaitoksen yhteistyöviranomaisen useilla operatiivisilla tehtävillä. Kajala näkee, että Aimo Group Oy:n ensiapukouluttajien työkokemus ensihoidosta käytännössä tuo oman positiivisen lisänsä poliisille järjestettävään ensiapukoulutukseen. Kouluttajat ovat suorittaneet omassa päivätyössään poliisin EA1-koulutukseen sisältyviä ensiaputehtäviä, verraten esimerkiksi työterveyshoitajaan, jolla ei välttämättä ole käytännön operatiivisista yhteistehtävistä laisinkaan kokemusta. Kajalan mukaan hänen edustama yritys on saanut Itä-Uudenmaan poliisilaitokselta positiivista palautetta poliisilaitokselle järjestetyistä ensiapukoulutuksista. (Kajala, 12.1.2018).

4.2 Poliisiautojen ensiapulaukku ja poliisimiehen henkilökohtaiset ensiapuvälineet

Porvoon poliisiaseman valvonta- ja hälytyssektorin poliisiautoista löytyy uudistettu ensiapulaukku, jonka sisällössä on sovellettu POHA:n ohjeen liite 1.:n määrittelemää 2. tason listaa ajoneuvon ensiapuvälineistä. Poliisiautojen ensiapulaukun lisäksi partion poliisimiehillä tulee olla työvuorossa käytössään POHA:n ohjeen mukaisesti myös henkilökohtaiset ensiapuvälineet, eli kiristyside, paineside ja kertakäyttöinen elvytysväline, jotka poliisimiehiltä löytyvät.

Porvoon poliisiaseman poliisiautojen ensiapulaukku eroaa POHA:n määrittelemästä listasta kiristysiteiden, elvytysmaskien ja HALO Seal rintataitosten määrältä. Kiristysiteitä ja rintataitoksia olisi suositeltavaa olla ajoneuvon ensiapulaukussa POHA:n ohjeen mukaan 2 kappaletta, mutta Porvoon poliisiautojen ensiapulaukuissa molempia on 1 kappaletta. Elvytysmaskeja suositellaan pidettävän laukussa vähintään yksi kappaletta ja Porvoon laukuista niitä löytyy kaksi kappaletta.

4.2.1 Paineside

Paineside on kertakäyttöinen ensiapuväline, jonka tarkoituksena on kohdistaa verenvuodon tyrehtyttävä ja tasainen paine haavakohtaan. Painesiteen valkoinen haavatyyny sijoitetaan vamman päälle ja joustoside kääritään tiukasti vamman ympärille. Haavatyynyn päälle voidaan laittaa esimerkiksi siderulla painoksi ennen joustositeen käärimistä sen ympärille. (Korte & Myllyrinne 2012, 47).

Paineside kuuluu poliisin ensiapuvälineisiin ja käytössä olevia merkkejä ovat esimerkiksi Israeli Emergency bandage, H-Bandage ja Olaes-bandage (Mikkola, 2015). Mikäli käytössä ei ole varsinaista painesidettä, sellaisen voi rakentaa itse valmiista sidoksista tai muista tarvikkeista, joita tapahtumahetkellä on saatavilla (Korte & Myllyrinne 2012, 47).

Porvoon poliisiaseman kenttämiehistölläkin käytössä oleva Israeli Emergency -paineside on valmistajan kotisivujen mukaan alun perin Israelissa amerikkalaisia sotilaita varten tuotettu paineside. Israeli Emergency -painesiteen haavatyyny on materiaalia, joka ei aiheuta

lisää kipua ja jonka ei pitäisi tarttua haavaan kiinni. Painesidettä voidaan käyttää mihin tahansa kehon osaan, johon se saadaan kiinnitettyä. (Israeli First Aid, 2018).

Henkilökohtaista painesidettä tulee POHA:n ohjeen mukaisesti kuljettaa mukana jokaisessa työvuorossa. Lisäksi Porvoon poliisiaseman poliisiautoissa olevasta ensiapulaukusta löytyy kolme Israeli Emergency -painesidettä. Paineside on pakattuna ilmatiiviissä pakkauksessa.

Kuva 2. Israeli Emergency -paineside

Lähde: Varmuusvarasto, 2018

4.2.2 C-A-T-kiristyside (Combat Application Tourniquet)

C-A-T kiristyside on amerikkalaisen North American Rescuen valmistama kiristyside, joka on ollut Yhdysvaltojen armeijan virallinen kiristyside vuodesta 2005 alkaen. C-A-T kiristyside on suunniteltu käytettäväksi kaikissa sääolosuhteissa. Yhdysvaltain armeijan teettämän tutkimuksen mukaan C-A-T kiristysiteen on todettu olevan sataprosenttisen tehokas estämään veren virtaaminen sekä ylä-, että alaraajoissa. (North American Rescue, 2018).

Kiristysiteellä voidaan hoitaa väliaikaisesti vammoja, jotka aiheuttavat massiivisia verenvuotoja. Kiristysiteen käyttö voi olla hyödyllinen silloin, kun raajassa havaittua verenvuotoa ei saada muulla tavoin tyrehdytettyä. SPR:n hyväksymillä ensiapukursseilla kiristysiteen käyttö ja riskit opetetaan erityisryhmille, kuten poliisille ja puolustusvoimille. (SPR, Ensiapuohjeet 2015, 15).

Kiristysiteen asetus aika on tärkeä tieto muille pelastusviranomaisille. Kiristysiteen poistaminen hoidettavalta henkilöltä on pelastusviranomaisten tehtävä, sillä poistamisessa tulee huomioida kiristysiteen mahdollisesti aiheuttama toksisten aineiden kertyminen raajaan. (Sormunen, 2015, 6-8).

C-A-T-kiristyside on käytössä useilla viranomaisilla, kuten poliisilla, pelastusviranomaisilla ja ensihoidolla. Porvoon poliisiasemalla jokaisella kenttämiehellä on oma C-A-T-kiristyside, jota tulee kuljettaa mukana jokaisessa työvuorossa. Lisäksi Porvoon poliisiaseman poliisiautojen ensiapulaukusta löytyy yksi C-A-T-kiristyside.

Kuva 3. C-A-T-kiristyside säilytysmuodossaan
Lähde: Tammed, 2018

4.2.3 Lämpöpeite (avaruuslakana)

Lämpöpeitteellä, eli avaruuslakanalla pyritään estämään hoidettavan henkilön kylmettyminen ja alilämpöisyys, eli hypotermia. Lämpöpeite kääritään tiukasti hoidettavan henkilön ympärille, jotta kehon oma lämpötila pysyisi peitteen sisäpuolella. Henkilön kasvot jätetään kuitenkin paljaaksi (Korte & Myllyrinne 2012, 86). Käytettävissä voi olla erivärisiä lämpöpeitteitä, kuten esimerkiksi ulkopuolelta vihreitä ja sisäpuolelta hopeita peitteitä. Useiden lämpöpeitteiden käyttöohjeiden mukaisesti hopeanväriäinen puoli kuuluu laittaa ihmisen kehoa vasten.

Jokainen alilämpöisyydestä kärsivä on toimitettava kuitenkin sairaalahoitoon, sillä kehon lämpötilan laskiessa hengitys ja sydämen toiminta voivat pysähtyä. Lämpöpeitteellä voidaan ehkäistä kehon lämpötilan edelleen laskemista. (Korte & Myllyrinne 2012, 86). Porvoon poliisiaseman poliisiautojen ensiapulaukussa on yksi HypaGuard Foil Blanket -lämpöpeite. Kyseinen lämpöpeite on kertakäyttöinen.

Kuva 3. HypaGuard Foil blanket avaamattomana, sekä päälle puettuna
Lähteet: Medkit, 2018, First Aid & Safety Online, 2018

4.2.4 Sam Splint -muotoiltava lasta

Muotoiltavaa lastaa voidaan käyttää ensiapuna ylä- tai alaraajan murtuman tukemiseksi. Esimerkiksi maastossa loukkaantuneen raajan voi lastoittaa, jos loukkaantunut joudutaan kuljettamaan pois paikalta. Käytettävän lastan tulisi olla tarpeeksi tukeva ja pitkä raajaan nähden. Lastan asettamiseen vaaditaan oikeanlaiset välineet, sekä tietoa ja taitoa. (Korte & Myllyrinne 2012, 54).

Sam Splint - muotoiltavat lastat muotoillaan lastoitusvaiheessa raajalle sopivaksi. Sam Splint - lastoja voi leikata, sekä ne voidaan pestä ja käyttää uudestaan. Lasta asetetaan paikoilleen ja kiinnitetään raajaan saatavilla olevalla sopivalla menetelmällä, kuten teipillä tai jollakin sidoksella. Suomen poliisillakin käytössä olevaa Sam Splint - lastaa käyttää muun muassa Yhdysvaltain armeija ja NASA. (Sam Medical, 2018). Porvoon poliisiaseman poliisiautojen ensiapulaukuista löytyy kaksi Sam Splint - lastaa.

Kuva 4. Sam Splint - muotoiltava lasta
Lähde: Clarey's Safety Equipment, 2017

4.2.5 Elvytysmaski

Elvytysmaskeista löytyy erilaisia käytössä olevia malleja. Vaihtoehtona on esimerkiksi Cederroth-merkin kertakäyttöinen muovinen elvytysuoja, joka asetetaan elvytettävän henkilön suun ja nenän päälle. Kertakäyttöisessä elvytysuojassa painetaan itse elvytettävän sieraimet kiinni ja suojassa oleva venttiili asetetaan elvytettävän suulle. Cederroth-elvytysuojaan on painettu sen käyttöohjeet. (Cederroth, 2018).

Elvytysmaskin avulla elvyttäjä voi käyttää painelu-puhalluselvytysmenetelmää hygieenisesti, sillä elvytysmaskin venttiili tai muovinen liina estää elvytettävän eritteiden kosketuksen elvyttäjään (Salo, 2016, 20). Porvoon poliisiaseman poliisiautojen ensiapulaukuissa on muovinen elvytysmaski, joka asetetaan elvytettävän kasvoille ilmatiiviisti. Maski ja siinä kiinni oleva muovinen peite estävät elvytettävästä tulevien eritteiden ja ilman pääsyn elvyttäjään. Maskissa on puhallusventtiili, jonka kautta elvyttäjän puhaltama ilma siirtyy elvytettävän suun ja nenän kautta hengitysteihin. Elvytysmaskien mukana on usein ohje maskin käytöstä ja sen asettamisesta elvytettävän kasvoille.

Kuva 5. Yleinen elvytysmaskin malli HypaGuard, kuminauhalla oleva elvytysmaski
Lähde: Medkit Finland Oy, 2017

4.2.6 Ihoteippi

Ihoteippiä voidaan käyttää haavan päälle laitettavien haavasidosten kiinnittämiseen. Joissakin tapauksissa ihoteippiä voidaan laittaa sellaisenaan suojaamaan jo suljettua haavaa. Ihoteipit ovat ihoystävällistä materiaalia ja niitä on saatavilla useita eri kokoja. (Yliopiston apteekki, 2017). Porvoon poliisiaseman poliisiautojen ensiapulaukuissa on yksi rulla ihoteippiä.

4.2.7 HALO Seal -rintataitos

Halo Seal rintataitos on tarkoitettu käytettäväksi rintakehän ja keuhkojen alueella oleviin näkyviin vammoihin, esimerkiksi teräseen aiheuttamaan syvään vammaan. Rintataitos asetetaan vamman päälle estämään verenvuoto. Taitoksen tarttuva puoli laitetaan ihoa vasten. Halo Seal -rintataitos tarttuu hoidettavan henkilön ihoon, vaikka iholla olisi verta tai likaa. Suositeltavaa olisi kuitenkin puhdistaa ihoalue ennen rintataitoksen asettamista. (Halo Seal, 2018).

Rintataitosta käytettäessä on huomioitava, että rintaonteloon voi taitoksesta huolimatta kertyä ilmanpainetta, joka voi johtaa paineilmarinnan kehittymiseen. Henkilö, jolla on vamma rintakehän alueella, on aina toimitettava ensihoidollisten toimenpiteiden jälkeen sairaalahoitoon paineilmarinnan mahdollisuuden vuoksi. (Holmström ym. 2013, 432).

Kuva 7. HALO Seal -rintataitos

Lähde: Halo Seal, 2018

4.2.8 Vaateleikkuri - kulmasakset 14,5cm

Vaateleikkuri on tarkoitettu nimensä mukaisesti autettavan henkilön vaatteiden leikkaamiseen. Ensiaputilanteessa ei välttämättä ole aikaa tai mahdollisuutta riisua autettavaa henkilöä vaatteista esimerkiksi haavan paljastamista varten, joten nopein tapa saada vaatteet pois tieltä on leikata ne. Porvoon poliisiaseman poliisiautojen ensiapulaukuissa on yhdet kulmasakset.

4.2.9 Ensiapulaukun muut varusteet

Edellä mainittujen ensiapuväriteiden lisäksi Porvoon poliisiaseman poliisiautojen ensiapulaukuista löytyy tussi, ihotussi, vinyylihanskoja, laastareita ja haavapyyhkeitä. Normaleja tusseja laukuissa on 1 kpl, ihotusseja 1 kpl, vinyylihanskoja 5 paria, laastareita 20 kpl ja haavapyyhkeitä 10 kpl.

Normaalia tussia voidaan käyttää esimerkiksi kiristysiteen asettamisajan merkitsemiseen ja minkä tahansa muun asian ylös kirjoittamiseen. Ihotussilla voidaan tehdä tarvittavia merkintöjä turvallisesti hoidettavan henkilön ihoon. Vinyylihanskat suojaavat käyttäjää mahdollisilta ympäristöstä tai hoidettavasta henkilöstä tulevilta eritteiltä. Laastarit on tarkoitettu haavojen, tai muiden pienten vammojen suojaamiseen. Yksittäispakatuilla haavapyyhkeillä voidaan puhdistaa pieniä haavoja.

Kuva 9. Porvoon poliisiaseman poliisiauton ensiapulaukun sisältö avaamattomissa pakauksissaan

5 KENTTÄMIEHISTÖN NÄKEMYS ENSIAPUVALMIUKSISTA - HAASTATTELUT

5.1 Haastateltavien profiilit

Opinnäytetyön tutkimuskysymysten pohtimista ja ratkaisemista varten haastateltiin joulukuun 2017 aikana seitsemää konstaapelia Porvoon poliisiaseman valvonta- ja hälytyssektorin kenttämiehistöstä. Haastateltavien joukossa oli kuusi vanhempaa konstaapelia ja yksi ylikonstaapeli. Osa haastateltavista kuului keskenään samaan kenttäryhmään ja osa oli eri ryhmistä. Haastateltavien virkaiän jakauma oli noin viidestä vuodesta kahteenkymmeneen-kahteen vuoteen.

Haastateltavat saivat etukäteen taustatietoa itse opinnäytetyön aiheesta ja sen mahdollisista tutkimuskysymyksistä. Itse haastattelutilanteessa haastateltavilta kysyttiin heidän ensiaputaidoistaan, töissä vastaan tulleista ensiaputehtävistä, poliisiauton ensiapulaukun välineistä, työssä saatavan ensiapukoulutuksen määrästä, sekä heidän näkemyksistään työelämässä saatavan ensiapukoulutuksen kehittämiseen. Seitsemästä haastateltavasta kolme henkilöä oli haastatteluun mennessä käynyt poliisilaitoksella meneillään olleen Aimo Group Oy:n järjestämän EA1-ensiapukoulutuksen. Haastatteluiden tulosten yhteydessä avataan, onko haastateltava käynyt koulutuksen vai ei.

Viiden ennalta laaditun runkokysymyksen lisäksi haastattelut mahdollistivat aiheeseen liittyvän syventävän keskustelun haastateltavan kanssa. Täten varmistettiin, että haastateltavalta saatiin tarpeeksi tietoa olennaisista asioista tutkimuksen yhteenvetoa ja analyysia varten. Kaikki haastatteluun pyydetty suostuivat haastatteluun ja antoivat lupansa haastattelussa kertyneen aineiston käyttämiseen tässä opinnäytetyössä. Haastateltavien toiveesta heidän nimiään ei mainita tässä tutkimuksessa.

5.2 Ensiaputaitojen riittävyys

Kenttämiehistöltä kysyttiin haastatteluissa heidän näkemystään siihen, että onko heillä omasta mielestään kenttäpoliisina riittävät ensiaputaidot. Ainoastaan yksi haastateltavista koki varmana, että hänellä on riittävät ensiaputaidot. Kyseisen haastateltava A:n vastaus perustui siihen, että hän oli juuri suorittanut meneillään olleen EA1-ensiapukoulutuksen:

”Koen, että nyt on kyllä. Kävin juuri EA1-ensiapukurssin. Ennen sitä, sanotaan, että silloin kun tulin töihin 5 vuotta sitten, niin silloin ei ollut mitään muuta koulutusta töissä kuin hätäensiapukoulutus. Kahden viime vuoden aikana ensiapuhommasta on ruvettu puhumaan enemmän ja oman kenttäryhmän kanssa ollaan käyty ensiapujuttuja pelastuslaitoksella läpi.”

A:n mukaan esimerkiksi kylkiasennon ja muiden perusensiaputoimintojen osaamista oli alettu lähivuosina hiomaan enemmän.

Kahden haastateltavan näkemys oli, että heillä ei ole kenttäpoliisina riittäviä ensiaputaitoja. Täysin kielteinen vastaus perustui haastateltava B:n mukaan siihen, että työelämässä on liian vähän ensiapukoulutusta. B:n mielestä koulutuksen vähyys on syynä siihen, että työtehtävillä vastaan tulevilla ensiaputilanteissa joutuu toimimaan suurimmaksi osaksi hätäkeskuksen ohjeiden mukaan, koska itsellä ei ole riittävä taitoa aloittaa tarvittavaa ensiaputoimintaa itse. B:n mukaan esimerkiksi peruselvytys onnistuu osittain, mutta töissä nopeasti vastaan tulevilla tilanteilla mieltii vain ensimmäisenä, että ”mitähän tässä piti alkaa tekemään”, koska koulutuksen puutteesta johtuen tunne on se, ettei itsellä ole riittäviä ensiaputaitoja. Toisen kielteisen vastauksen antanut haastateltava C mainitsi, että ”liikaa on tullut peukkaa alaspäin ensiapujutuissa.” C:n mukaan hän olisi pystynyt parempaan suorituksen työtehtävillä vastaan tulleissa ensiaputilanteissa, jos koulutusta ja kokemusta olisi ollut enemmän. Haastateltavat B ja C eivät olleet suorittaneet haastatteluun mennessä EA1-koulutusta.

Neljä haastatelluista konstaapeleista oli sitä mieltä, että heillä on osittain, tai jokseenkin riittävät ensiaputaidot työtään varten, mutta lisäkoulutus olisi silti tarpeen. Haastateltava D:n mukaan hänen ensiaputaitonsa eivät välttämättä ole riittävät, mutta ne voivat antaa hoidettavalle henkilölle lisää aikaa ennen ammattihenkilöstön paikalle saapumista. Haastateltava E kertoi osaavansa ensiavun perusasioita, ”mutta siihen se oikeastaan jääkin”. Haastateltavat D ja E eivät olleet suorittaneet haastatteluun mennessä EA1-koulutusta. Haastateltava F:ltä kysyttäessä hänen omien ensiaputaitojensa riittävydestä, hän vastasi:

”Tuota pitää ihan kyllä mieltiä. Ei varmaan kyllä oo. Se on ihan miten sen ajattelee, että vähän riippuu mihin sitä ensiaputaitoa vertaa. Että eihän meistä mitään ambulanssikuskeja voi tehdä, mutta ei varmaan silti ihan riittävä taito ole. Että kyllä mä osaan sen ensiapulaukun tarvikkeita käyttää. Vastaus on vähän niinkun joo ja ei, mutta en halua vastata, että en tarvis mitään koulutusta enää, koska todellakin aina tarvii.”

5.3 Kenttätöissä vastaan tulleet ensiaputehtävät

Kaikille haastateltaville oli tullut töissään vastaan tehtäviä, joilla oli tarvittu jonkinasteista ensiapua. Haastateltavien kertomusten perusteella yleisimpänä ensiaputoimenpiteenä tuli esille autettavan henkilön kylkiasentoon laittaminen. Kylkiasentoon oli laitettu tajuttomia henkilöitä, sekä muuten huonovointisia henkilöitä. Haastateltava F kertoi, että hänelle oli tullut vastaan enimmäkseen perussairauksista johtuvia tehtäviä, kuten ilmoituksia, joissa diabetespotilaan oli luultu olevan päihtyneenä. Todellisuudessa potilaan huono kunto ja olemus olivat johtuneet diabeteksen hoidon laiminlyönnin aiheuttamasta kohtauksesta ja sen vuoksi asiakas olikin kuulunut ensihoidon piiriin, vaikka poliisi oli ollut ensimmäisenä paikalla.

Kylkiasennon lisäksi useassa haastattelussa ilmennyt usein käytetty ensiaputoimenpide oli erilaisten haavojen paikkaaminen ja haavoista tulleen verenvuodon tyrehtyttäminen. Haastateltavat C ja F mainitsivat olleensa pienten haavojen hoidon lisäksi puukotus-tehtävillä,

joilla ensiaputoimenpiteenä oli suuremman verenvuodon tyrehtyttäminen. C kertoi käyttäneensä verenvuodon tyrehtyttämiseen painesidettä. Kukaan haastateltavista ei maininnut käyttäneensä verenvuotojen tyrehtyttämiseen C-A-T-kiristyssidettä. Suurin osa haastateltavista kertoi paikkailleensa nimenomaan pienempiä haavoja ja verenvuotoja, kuten kaatuneiden ja päänsä lyöneiden henkilöiden haavoja. Esimerkiksi haastateltava D kertoi seuraavasti:

”Kyl ne on ollu sellasta pientä vekkii ja haavaa ja joskus joku ollut tajuttomana. Mutta elvytystapauksia ei esimerkiksi oo tullu vielä. Tollasii vekkejä, eikä nyt oo ollu mitään kovin massiivisia verenvuotojakaan. En oo käyttänyt painesidettä tai kiristyssidettä muutakun reeneissä.”

Osa haastateltavista oli kohdannut tajuttomia henkilöitä, joiden hengitysteitä oli avattu ja heitä oli käännetty kylkiasentoon. Neljä haastateltavaa oli suorittanut elottomalle henkilölle paineluelvutystä. Yksikään haastateltavista ei ollut suorittanut puhallus-painalluselvutystä. Haastateltava A muisteli, että elvytysmaskeja ei löytynyt ensiapuvälineistä vielä silloin, kun hän oli edellisen kerran antanut virkatehtävällä paineluelvutystä asiakkaalle. Haastateltava B kertoi joutuneensa toimimaan tehtävällä vastaan tullessa vaativassa elvytystilanteessa täysin hätäkeskuksen ohjeiden mukaan, koska omasta mielestään hän ei olisi suoriutunut tilanteesta ilman ohjeistusta:

”Sitten on ollut ihan kova elvytystilanne, missä on joutunut toimimaan hätäkeskuksen ohjeiden perusteella, kun itsellä ei ollu sellasia taitoja, että olis ilman ohjeistusta siitä suoriutunut. Siinäkin oli vähän sellainen tunne, että onkohan tää nyt elossa vai ei.”

Haastateltavat A, B ja G kertoivat käyttäneensä ensiapuvälineenä avaruuspeittoa. Avaruuspeittoa oli käytetty esimerkiksi kylmettyneen vanhuksen, liikenneonnettomuuden osallisen ja kaatuneen henkilön lämmittämiseksi. B kertoi ymmärtäneensä, että avaruuspeittoa tulisi hyödyntää useamminkin ensiaputehtävillä. B:n mukaan oikeaoppista ensiapuvälineen hyödyntämistä varten tarvitsisi kuitenkin paremman koulutuksen.

Haastatteluissa ilmeni, että useimmilla vaativilla ensiaputehtävillä ambulanssi oli ehtinyt paikalle ennen kuin poliisi oli aloittanut ensiavun antamisen. Vaativammiksi ensiaputehtäviksi koettiin esimerkiksi tilanteet, joissa liikenneonnettomuuden uhrilta oli irronnut tai murtunut raajoja. Osa haastateltavista kertoi toimineensa ensiapua vaativilla tehtävillä lähinnä paikalle ehtineen ambulanssin henkilöstön apuna, esimerkiksi pitämässä asiakkaalle tippaa.

5.4 Poliisiauton ensiapulaukku ja sen välineet

Poliisiautojen uudenmallinen musta ensiapulaukku oli usealle haastateltavalle uusi tuttavuus. Kysyttäessä ensiapulaukun tuttuudesta haastateltava B kiteytti näkemyksensä seuraavasti:

”No ei kovinkaan tuttuja. Ensihoidon kenttäjohtaja on käynyt nopeasti meille sen sisällön läpi. Käyttötarkoitukset on suunnilleen tiedossa, mutta käytännössä ei ole oikein tuntumaa, että miten niitä välineitä käytetään. Varsinkin nämä lastat esimerkiksi, että miten niitä käytetään, niin ei ole tietoa miten pitäisi käyttää oikeassa tilanteessa. On kerrottu että mitä siellä laukussa on, mutta ei kunnolla opetettu että miten niitä käytetään.”

Yksi haastateltavista ei ollut nähnyt uutta ensiapulaukkua laisinkaan, mutta vanhempi punainen malli oli hänelle tuttu. Kaksi haastateltavista oli käynyt Porvoon pelastuslaitoksella hankkimassa ensihoidon ammattilaiselta opastusta laukun ensiapuvälineisiin ja tämän jälkeen he olivat opettaneet samat asiat omalle kenttäryhmälleen. Yhteensä neljä haastateltavaa oli käynyt laukun sisällön läpi oman kenttäryhmänsä kanssa. Ensiapulaukun kaikki välineet olivat käyttötarkoitukseltaan tuttuja haastateltavista kolmelle EA1-koulutuksen juuri käyneelle.

Hieman alle puolet haastateltavista oli tutustunut ensiapulaukun sisältöön myös itsenäisesti. Kaikkien laukun ensiapuvälineiden hyödyntäminen käytännössä oli kuitenkin usean haastateltavien mukaan vielä oman osaamisen ulkopuolella. Esimeriksi muotoiltavien lastojen käyttötarkoitus ei ollut kaikille haastateltaville vielä selvinnyt. Usein käytetyt haavojen paikkaamiseen tarkoitetut välineet, kuten laastarit olivat haastateltaville tuttuja jo ennen uuteen ensiapulaukkuun tutustumista, mutta harvemmin käytettyihin välineisiin kaivattiin opastusta.

5.5 Työelämässä saatavan ensiapukoulutuksen riittävyys ja ihanteellinen määrä

Kaikki kolme EA1-ensiapukoulutuksen saanutta haastateltavaa olivat tyytyväisiä juuri saamaansa ensiapukoulutukseen. Heidän mukaansa kyseinen ensiapukoulutus oli tarpeellinen ja sen sisällössä oli huomioitu poliisin työhön liittyviä erityispiirteitä, sekä uuden ensiapulaukun sisältö. Haastateltava F kommentoi koulutusta:

”EA1 oli kyl mun mielestä hyvä ja siinä oli tajuttu, että se perus EA1 mitä ehkä muut työnantajat tarjoaa, että se ei olis hyvä ehkä meille. Oli siinä perusjuttujaki hyvin, kun ambulanssikuskit piti meille sen. Se oli tosi hyvä kun ambulanssimiehet tietää kyllä mitä täällä kentällä tapahtuu.”

Haastateltava F kertoi EA1-koulutuksen olleen ensimmäinen täysimittainen ensiapukoulutus hänen Porvoon virkauransa aikana. F:n mukaan noin viiden vuoden välein saatava kunnan ensiapukoulutus ei ole riittävä pitämään yllä esimerkiksi perussairauksien tunnistamistaitoa:

”- jos nyt jotain 5-6 vuoden välein on jotain koulutusta niin kyllähän siinä ajassa ehtii vähän unohtaa, niinkun perussairauksia ja mitä tapahtuu jos esimerkiksi verensokeri laskee, että mitkä ne oireet sitte on tällösiin perusjuttuihin. Niitä ois kyl hyvä tunnistaa.”

Osa haastateltavista muisti käyneensä joskus voimankäytön koulutuspäivillä läpi hätäensiapua, kuten kiristysiteen ja painesiteen käyttöä. Kukaan haastateltava ei kertonut saaneensa laajamittaisempaa ensiapukoulutusta töissä ennen EA1-koulutuksen käyntiä. Suurin osa haastateltavista oli sitä mieltä, että ensiapukoulutusta olisi hyvä olla useammin, kuin SPR:n standardien mukaisen ensiapukoulutuksen voimassaolon ylläpitämiseen vaadittavin väliajoin.

Haastateltava G:n mielestä ensiapukoulutusten tilanne oli hyvä, koska EA1-koulutus oli juuri haastattelujen aikaan käynnissä ja hän oli ehtinyt suorittaa kyseisen koulutuksen. Haastateltava G:n mukaan ensiapurasteja oli alettu liittää mukaan myös voimankäytön koulutuspäiville. Osa haastateltavista toivoikin, että voimankäytön koulutuspäiville lisätäisiin aina esimerkiksi yksi ensiapuun liittyvä tehtäväraasti.

Kaikkien haastateltavien yhteinen näkemys oli, että ensiapukoulutusta tulisi olla useammin kuin 3-5 vuoden välein, mutta ensiapuharjoitusten keston ei tarvitsisi olla välttämättä päivien mittaisia. Tiheämmin järjestettäviin ensiavun kertausharjoituksiin ehdotettiin kestoksi aikoja viidestätoista minuutista kahteen tuntiin, mutta päätoive oli, että koulutuksia olisi useammin. Ensiaputaitojen kertausta toivottiin olevan ainakin kerran vuodessa, mutta ihan-teellinen määrä olisi lähes kaikkien haastateltavien mukaan kaksi kertaa vuodessa. Esimerkiksi haastateltava F ehdotti, että kolme vuoden välein voisi olla yksi pidempi koulutus ja lisäksi lyhyempiä koulutuksia voisi olla vuositasolla sama määrä kuin on voimankäytön koulutuspäiviäkin.

5.6 Työelämän ensiapukoulutuksen kehittäminen

Haastatteluissa nousi kehityskohteena esille erityisesti koulutuksen määrän lisääminen. Koulutuksen sisällön kehittämiseen saatiin myös runsaasti ehdotuksia. Ensiapuharjoitukseen kaivattuihin skenaarioihin nousivat ampumavammat, hätäensiapu, perussairauksien tunnistaminen ja liikenneonnettomuuksien osallisten auttaminen. Työelämässä harvoin vastaantulevia ensiaputehtäviä toivottiin lisättävän harjoituksiin, jotta itse ensiaputilanteessa olisi enemmän varmuutta toimia oikein. Haastateltava D tiivistä ajatuksiaan seuraavasti:

”Se pitää muistaa kuitenkin, että siinä vaiheessa ku ollaan stressitilassa, niin kohtalaisesti opittu asia toimii välttävästi. Erinomaisesti opittu asia pystytään toteuttamaan hyvin. Se että tuntuu, että kyllä mä sen kiristysiteen avaan jos tarvii, niin hyvin todennäköisesti siitä ei tuu sitten mitään.”

Kaksi haastateltavaa mainitsi kehityskohteeksi liikenneonnettomuuksilla toimimisen. He kaipasivat lisätietoa siihen, miten liikenneonnettomuuden uhrin kanssa tulee toimia ja milloin uhria voi esimerkiksi liikuttaa ja milloin ei. Esimerkkinä mainittiin myös liikenneonnettomuuteen joutuneen motoristin auttaminen – milloin onnettomuuteen joutuneelta motoristilta voi ottaa esimerkiksi suojakypärän pois päästä.

Haastattelussa ilmeni haasteena Porvoon kenttäjohtoalueeseen kuuluvien paikkakuntien väliset pitkät välimatkat, jotka voivat vaikuttaa ensiaputehtävällä esimerkiksi ambulanssin tuloviiveeseen huomattavasti. Ajan käyttöä toivottiin harjoiteltavan, eli käytännössä sitä, että osattaisiin arvioida tarvittavia ensiaputoimenpiteitä ja niiden ajallista kestoa ennen ambulanssin saapumista. Haastateltava A:n ajatuksen mukaan poliisiin tulisi osata arvioida ensiaputilanteessa myös toimintapakkoa ja osata avata ainakin hengitystiet:

”Jos ei muuta pysty tekemään, niin hengitysteiden avaaminen pitäisi olla kylä kaikilla hallussa, että ei tarvi ainakaan lähteä heti repimään esim. kolarin uhria ulos autosta, jos on loukkaantunut. Onko pakko siirtää ja jos on, niin miten? Toimintapakko-juttuja, voiko odottaa?”

Kenttämiehistön kehitysehdotuksissa tuli esille hätäensiavun antaminen ja lisäksi heidän omista henkilökohtaisista ensiapuvälineistä kiristysside ja paineside. Hätäensiavun yhteydessä mainittiin paineluelvytyksen säännöllinen opetteleminen. Haastateltava D toivoi, että elvytyksen kouluttaminen pidettäisiin yksinkertaisena, vaikka elvytysohjeet voivatkin muuttua jopa vuosittain. Hätäensiavun antamisen ja hätäevakuoinnin osaamista ja säännöllistä harjoittelua pidettiin tärkeänä, koska molemmat toimenpiteet voivat olla kriittisiä asiakkaan, tai kollegan hengen pelastamiseksi. Hengitysteiden avaaminen oli haastateltava A:n mielestä seikka, joka kaikkien tulisi ainakin osata tehdä. Kiristyssiteen ja painesiteen käyttöön toivottiin säännöllistä ylläpitokoulutusta ja harjoituksiin esimerkiksi ampumavamma-skenaarioita. Haastateltava F mainitsi perusteluna, että poliisiin tulisi osata antaa ensiapua omien voimankäyttövälineidensä aiheuttamiin vammoihin, kuten virka-aseella ampumisesta aiheutuneeseen ampumavammaan.

Haastateltava C ehdotti, että ensiapukoulutuksissa skenaariot jaettaisiin teemoittain, eli esimerkiksi peruselvyttämiseen, pistovammoihin, ampumavammoihin ja sairauskohtauksiin ja kaikissa olisi omat tilanteeseen liittyvät harjoituksensa. Pistovammojen osalta C ehdotti esimerkkinä keuhkojen alueille tullutta pistovammaa ja ilmarintaa. Muutama haastateltava mainitsi harjoitustoiveeksi perussairauksien tunnistamista ja tilanteessa tarvittavia toimenpiteitä esimerkiksi diabeteksen, epilepsian ja sydänkohtauksen kohdalla. Haastateltava E:n mukaan jokaiselle poliisilaitokselle tulisi valita ensiapukoulutusvastaava, jolle annettaisiin tarvittava koulutus ja riittävästi aikaa muiden poliisimiesten kouluttamiseen:

”Joka laitokseen pitäis saada erilliset ensiapukoulutusvastaavat. Toisekseen se ei yksinään riitä, vaan niille pitäis antaa tarvittava koulutus ihan oikeesti ja kolmanneksi pitäis antaa tarpeeksi aikaa niille ja sitten porukalle, että tietotaitoa voitaisiin jakaa. - - Vastuuhenkilöt, tarvittavat koulutukset, on järjestettävä aikaa kouluttajille ja koulutettaville. Nykyään ei kerkee ja ei oo porukkaa.”

Haastateltavat C ja G mainitsivat, että ensiapukouluttajina tulisi olla poikkeuksetta ensihoidon ammattilaisia. Tilanne olisi erinomainen, jos kouluttajana toimisi taktiseen ensihoidon erikoiskoulutettu TEMS-ensihoitaja. Pääasia haastateltavien mukaan olisi kuitenkin, että ensiapukouluttajalla on riittävä käsitys oman työnsä lisäksi myös poliisitoiminnasta.

6 YHTEENVETO

6.1 Tutkimuksen luotettavuus

Kvalitatiivisen tutkimuksen reliabiliuden arviointiin liittyy useita arviointikohtia, kuten tutkimusmetodien luotettavuus, tutkimushavaintojen ajallinen pysyvyys, sekä tutkimustulosten johdonmukaisuus (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006). Tämän tutkimuksen luotettavuus perustuu luotettavien lähteiden käyttämiseen, sekä olennaisen tutkimusaineiston keräämiseen aiheen asiantuntijoita haastatteleamalla. Tutkimuksen teoriaosuudessa käytettiin lähteinä yleisesti luotettavaksi tiedostettuja lähteitä, eli lainsäädäntöä ja lain pohjalta tehtyjä ohjeita, kuten POHA:n ohje poliisin ensiapuvalmiuksista ja SPR:n ensiapuohjeet.

Kaikki yhdeksän tutkimukseen haastateltua henkilöä olivat tutkimuksen aihepiirin asiantuntijoita. Kenttämiehistön teemahaastatteluiden päätarkoituksena oli kerätä heidän henkilökohtaisia rehellisiä näkemyksiä omista ensiapuvalmiuksistaan. Kyseiset haastattelut olivat välttämättömiä opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin vastaamiseksi. Kasvokkain yhtä haastattelua lukuun ottamatta suoritettujen kenttämiesten haastattelut mahdollistivat tarkentavien kysymysten esittämisen ja laajempien vastausten saamisen. Haastateltaville tarjottiin mahdollisuus esiintyä tässä opinnäytetyössä nimettömänä, mikä vaikutti positiivisesti haastatteluun osallistumiseen ja avoimien vastausten saamiseen kenttämiehistön osalta. Anonymiteetti voi myös heikentää tutkimuksen luotettavuutta, mutta kenttämiesten vastausten saamiseksi sen tarjoaminen oli välttämätöntä. Mikko Kajalan puhelinhaastattelu toi tutkimukseen tärkeitä faktatietoja Porvoon poliisiaseman kenttämiehistölle koulutettavasta EA1-ensiapukoulutuksesta.

Jokaiselle haastateltavalle tarjottiin mahdollisuus lukea omasta haastattelusta kertynyt tekstimateriaali. Kaikki haastateltavat tarjosivat avoimesti oman näkemyksensä haastatteluissa esitettyihin kysymyksiin, mutta muutama lisäkysymys oli tarpeen itse haastattelutilanteessa. Tämä johtui siitä, että haastateltaviksi valikoitui erilaisia persoonia ja jotkut haastateltavat tarvitsivat hieman lisäkysymyksiä antaakseen syvempiä vastauksia. Mielestäni teemahaastattelut sopivat vapaamuotoisuutensa vuoksi menetelmänä tähän tutkimukseen todella hyvin.

Kenttämiehistön haastatteluiden tuloksena tutkimuskysymyksiin saatiin yhteneväisiä vastauksia huolimatta siitä, että osa haastateltavista ei ollut vielä suorittanut EA1-ensiapukurssia. Yhteneviä mielipiteitä oli sekä kurssin jo suorittaneilla, että niillä jotka eivät olleet vielä kurssia suorittaneet. Seitsemän kenttämiehen haastattelut riittivät keräämään kasaan aineiston, jonka perusteella saatiin tehtyä yhteenveto Porvoon poliisiaseman kenttämiehistön näkemyksestä.

6.2 Johtopäätökset

Tämän osion tarkoituksena on esittää tutkimuksen tulosten perusteella tehdyt johtopäätökset Porvoon poliisiaseman kenttämiehistön ensiapuvalmiuden tasosta ja koulutuksen kehittä-

tämiseen kerätyistä ideoista. Johtopäätökset perustuvat tutkimuksen yhdeksässä haastattelussa saatuihin tietoihin ja niiden tulkintaan.

Tutkimuksen teemahaastatteluissa ilmeni haastateltavien tyytyväisyys EA1-koulutukseen. Esille tuli myös ensiapukoulutuksiin liittyviä seikkoja, joissa olisi kenttämiehistön mukaan kehittämisen tarvetta. Haastateltujen poliisimiesten mukaan ensiapukoulutusta ja ensiapuharjoituksia on pääsääntöisesti järjestetty liian vähän. Positiivista oli se, että Porvoon poliisiasemalla meneillään ollut EA1-ensiapukoulutuskierros oli selvästi lisännyt koulutuksen käyneiden haastateltavien varmuutta heidän omista ensiaputaidoistaan. Kuitenkin myös koulutuksen käyneiden vastauksissa näkyi ensiapuharjoittelun ja ensiapuvälineisiin tutustumisen vähäinen määrä.

Vaikka poliisin käytössä olevien ensiapuvälineiden käyttötarkoitus oli selkiytynyt EA1-koulutuksen käyneille, ensiapuvälineiden käyttäminen oikealla hälytystehtävällä ei kuitenkaan ole haastateltavien kertoman mukaan tarpeeksi hyvin hallussa. Tämän osaamisen puutteeseen kehitysehdotukseksi mainittiin yksinkertaisesti harjoituskertojen lisääminen ja välineiden kokeileminen käytännössä. Ensiapuharjoitusten ajalliseen keston ei ilmennyt suuria vaatimuksia. Haastateltavien toiveena on päästä harjoittelemaan ensiapuasioita säännöllisesti, mutta pienemmillä aikaväleillä kuin tähän saakka toteutuneet ensiapukoulutukset ovat olleet.

Jos tarkastelun ulkopuolelle jätetään työnantajan tarjoamat pakolliset ensiapukoulutukset, haastateltavien kertoman perusteella ensiaputehtävien harjoittelu on suurimmaksi osaksi oman kenttäryhmän oma-aloitteisen harjoittelun vastuulla. Ensiaputehtäviä on yhdistetty voimankäytön koulutuspäivillä toteutettuihin harjoituksiin ja tämän toivottiin jatkuvan myös tulevaisuudessa. Haastatteluissa tuli esille toive, että yhden ensiapurastin voisi lisätä jopa jokaiseen voimankäytön koulutuspäivään.

Porvoon poliisiaseman kenttämiehistön haastatteluiden tuloksia tulkitessa voidaan päästä siihen johtopäätökseen, että kenttämiehistö kaipaa lisää ensiapukoulutusta ja/tai -harjoituksia. Haastatteluun osallistuneen miehistön näkemys heidän ensiapuvalmiuksistaan oli samansuuntainen kenttäryhmästä, virkaiästä ja virka-asemasta riippumatta. Ensiapuvälineiden käyttöä tulisi harjoitella useammin. Viidentoista minuutinkin mittainen lyhyt harjoitus riittäisi haastateltavien näkemyksen mukaan palauttamaan mieleen esimerkiksi kiristysiteen asettamisen. Ensiaputaitojen ylläpitäminen vaatii samalla tavalla toistoja ja harjoituksia, kuin esimerkiksi voimankäytön harjoittelu. Haastateltavien mukaan ensiapuvalmiudet nopeasti vastaan tulevalle hälytystehtävällä eivät välttämättä ole riittävät, mikäli ensiapuvalmiuksia harjoitellaan kerran kolmessa vuodessa. Järjestettyihin koulutuksiin ja harjoituksiin ollaan oltu tyytyväisiä, mutta kehityskohtana ilmenee niiden määrä.

Ensiapuosaamisen ihanne olisi haastatteluissa ilmenneiden seikkojen mukaan se, että kaikkia poliisin käytössä olevia ensiapuvälineitä osattaisiin käyttää oikeaoppisesti. Ensiapuharjoituksiin toivottiin erilaisia skenaarioita, joissa koulutettava pääsisi harjoittelemaan tarvittavia toimenpiteitä ja välineitä erilaisilla ensiaputehtävillä. Poliisista ei ole tarkoitus kouluttaa myös ensihoitajaa, mutta kehittämisen varaa on, jos poliisi ei mielestään osaa tehdä

vaadittavia toimenpiteitä ollessaan ensimmäisenä paikalla ensiapua vaativalla tapahtumapaikalla. Poliisin ammatissa tulee väistämättä tulevaisuudessakin vastaan stressaavia tilanteita, joissa poliisin oletetaan osaavan toimia myös ensihoitoketjun ensimmäisenä osana.

6.3 Jatkotutkimusehdotukset

Tutkimuksen myötä esille tuli useita aiheeseen liittyviä jatkotutkimusehdotuksia. Tutkimuksellisenä työnä eri poliisilaitosten kenttämiehistöjen ensiapuvalmiuksia voisi vertailla keskenään ja etsiä syitä mahdollisille eroavaisuuksille. Lisäksi voisi pohtia, onko esimerkiksi poliisilaitoksen maantieteellisellä sijainnilla merkitystä järjestettäviin ensiapukoulutuksiin ja -harjoituksiin. Ensiapuvalmiuksia ja ensiapukoulutuksia voisi vertailla myös poliisilaitosten eri sektoreiden välillä, kuten rikostorjunnan/-tutinnan ja valvonta- ja hälytyssektorin välillä.

Toiminnallisena tutkimustyönä voisi kehittää esimerkiksi vuosittaisen ensiavun kertausharjoituksen poliisilaitoksille, tai jollekin tietylle poliisiasemalle. Toinen toiminnallisen tutkimustyön idea olisi kehittää esimerkiksi pelastuslaitoksen kanssa yhteistyössä valvonta- ja hälytyssektorin poliisiautojen ensiapulaukun välineiden kirjallinen käyttöopas.

7 POHDINTAA

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Porvoon poliisiaseman kenttämiehistön näkemys heidän ensiapuvalmiuksista. Lisäksi tarkoituksena oli kerätä kehittämissuhteita työelämässä saatavaan ensiapukoulutukseen. Tutkimuksessa onnistuttiin saamaan molempiin tutkimuskysymyksiin vastauksia, joiden tiimoilta heräsi myös useampia jatkotutkimusehdotuksia.

Ensiapuvalmiuksien pohjan määrittelee työturvallisuuslaki ja tarkempaa sisältöä ohjaavat POHA:n ohje, sekä SPR:n ensiapukoulutusten standardit, mutta poliisiyksiköillä on jonkin verran vaikutusvaltaa ensiapukoulutuksen käytännön sisältöön. Itä-Uudenmaan poliisilaitokseen kuuluva Porvoon poliisiasema on kooltaan suhteellisen pieni asema, mutta myös sen sisälle mahtuu ensiapuvalmiuksien tason vaihtelevuutta. Työturvallisuuslaki, tai POHA:n ohje eivät kumpikaan määrittele *tarkkaan* sitä, mitä kaikkea poliisille annettavaan ensiapukoulutukseen tulisi SPR:n hyväksymän koulutuksen lisäksi sisältyä ja miten koulutukset tulisi käytännössä poliisityön näkökulmasta toteuttaa. Poliisiyksiköiden vastuu oman henkilöstönsä ensiapuvalmiuksista ja ensiapuvarusteista voi näkyä käytännössä siinä, että kenttämiehistön ensiapuvalmiuden ja ensiapuvarusteiden tasoissa ja määrissä voi olla eroja. Ensiapuvalmiuksien tason eroavaisuuksien syynä voi olla esimerkiksi ensiapukouluttajien tason vaihtelevuus.

Voidaan siis tulkita, että poliisin ensiapukoulutusten perusta on SPR:n hyväksymä ensiapukoulutus, jonka muusta poliisin ammattiin liittyvästä erityisestä sisällöstä jokainen poliisilaitos voi neuvotella itse palveluntarjoajan kanssa. Tärkeä rooli on poliisilaitoksen ensiapukoulutusten järjestämisestä vastaavilla henkilöillä. Poliisiyksikön ensiapukoulutuksista vastaavien on välttämätöntä tehdä yhteistyötä palveluntarjoajan kanssa ensiapukoulutuksen käytännön toteutusta suunniteltaessa. Itä-Uudenmaan poliisilaitoksella yhteistyö palveluntarjoajan kanssa on poliisilaitoksen rikosylikonstaapelin mukaan ollut viikoittaista (Rikosylikonstaapeli, haastattelu, 8.2.2018).

Ensiapuvalmiuksien suunnittelu ja käytännön toteutus vievät runsaasti aikaa ja henkilöstöresursseja. Ensiapuvalmiuksien palveluntarjoajien kilpailuttaminen ja koulutusten suunnittelu yhteistyössä palveluntarjoajien kanssa on pitkä prosessi. Lisäksi voi kestää vuosikin, että yhden poliisilaitoksen kenttämiehistön ensiapuosaaminen saadaan koulutettua vaaditulle tasolle. Sitten alkaakin jo uusi koulutuskierros. Käytännössä ensiapukoulutukset pyörivät siis jatkuvasti ja niiden eteen tehdään runsaasti töitä.

Ennalta määriteltyjen ensiapukoulutusten lisäksi esimerkiksi voimankäyttöpäivien yhteyden lisättävän yhden ensiapurastin järjestäminen ensiaputaidon ylläpitämiseksi on poliisiyksikön harkittavissa. Poliisille järjestettävissä koulutuksissa ja harjoituksissa on olennaisesti huomioitava kaikki niihin liittyvät lait, määräykset ja ohjeet. Ensiapuvalmiuksia ja -harjoituksia suunniteltaessa on huomioitava myös henkilöstöresurssit ja koulutusten kustannuskysymykset, jotka voivat aiheuttaa haasteita koulutusten ja harjoitusten järjestämiselle.

POHA:n ohjeen mukaisesti EA2-ensiapukoulutus koulutetaan erityisperusteluilla esimerkiksi harvaan asutuilla alueilla työskenteleville, sekä poliisin erityisryhmille. EA2-koulutuksessa paneudutaan syvemmin poliisin alaan liittyviin ensiapuasioihin ja skenaarioihin. Kyseinen koulutus voisi tuoda lisää tasapainoa myös Porvoon kenttämiehistön ensiapuosaamiseen ja olla tarpeellinen alueiden pitkien välimatkojen vuoksi, vaikka Porvoon kaupunki itsessään ei harvaan asuttua aluetta olekaan. Koulutuksen järjestäminen vaatisi tietysti taas lisää resursseja, mutta ei olisi haitaksi, että jokainen poliisimies hallitsisi syvemmin omaan alaansa liittyvän ensiavun antamisen.

Porvoon poliisiaseman kenttämiehistön ensiapuvalmiuksia kehitettäessä olisi suotavaa ottaa huomioon Porvoon kenttäjohtoalueen tuomat haasteet. Oman poliisiaseman kenttämiehistöltä voitaisiin esimerkiksi kerätä kyselyillä kehitysehdotuksia työssä saatavan ensiapukoulutuksen sisällön kehittämistä varten. Kenttämiehistöllä on arvokkaita mielipiteitä ja kehittämissuhteita. Haasteena voi olla innokkuus kyselyihin vastaamiseen, mutta toiminta yhteisen hyvän parantamiseksi ei luultavasti olisi kuitenkaan liikaa vaadittu. Poliisiasemakohtaisia ensiapukoulutuksia ajateltaessa tulee väistämättä vastaan myös rajalliset resurssit ensiapukoulutusten järjestämiseen. Tämä tutkimus ei kuitenkaan pureudu resursseihin tarkemmin.

Lyhytkestoista ensiapuharjoittelua voitaisiin suunnata vapaasti ohjautuvalle työajalle. Olisiko mahdollista esimerkiksi oman kenttäryhmän, tai oman partion kesken vaikkapa kerran parissa kuukaudessa suorittaa lyhyt ensiapuun liittyvä harjoitus? Ensiaputaitojen ylläpitäminen on haasteellista, jos kerran opittuja asioita ei pääse harjoittelemaan säännöllisesti. Yksittäinen poliisimies ei pysty kuitenkaan vaikuttamaan suuria massoja koskeviin ohjeistuksiin, mutta mahdollisuus omien ensiaputaitojen ylläpitämiseen esimerkiksi lyhyitä ensiapuharjoituksia järjestämällä olisi suotavaa hyödyntää silloin, kun työvuorot niin sallivat. Voisiko esimerkiksi poliisiasemalle hankkia ”ylimääräisen” ensiapulaukun, jonka välineet olisivat vain harjoituskäytössä ja jokainen kenttämies voisi halutessaan niillä harjoitella?

Poliisi on moniosaaja ja ensiapu on yksi tärkeä osaamisen alue. Ensiapukoulutukset ja -harjoitukset jatkuvat poliisin peruskoulutuksen jälkeen työelämässä ja niiden säännöllisyys on oppimisen ja taitojen ylläpitämisen kannalta tärkeää jokaiselle poliisimiehelle. Tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että paras ensiapukouluttaja poliisille on ensihoidon ammattihenkilö, jolla on useamman vuoden työkokemus ja kokemuksia myös yhteistehtävistä poliisin kanssa. Ensiapuasiat koetaan tärkeinä ja kenttämiehistöllä on halukkuutta niiden harjoitteluun. Käytössä olevien ensiapuvälineiden lisäksi vähintään omat, sekä oman partiokaverin ensiaputaidot on hyvä tuntea, jotta toiminta ensiapua vaativilla tehtävillä olisi mahdollisimman tehokasta.

8 LÄHTEET

Alaspää Ari, Kuisma Markku, Rekola Leena, Sillanpää Kari 2003: Uusi ensihoidon käsi-
kirja, Gummerus kirjapaino Osakeyhtiö, Jyväskylä.

Anttila Pirkko, 17.5.2014, Tutkimisen taito ja tiedon hankinta. luettavissa:
<https://metodix.fi/2014/05/17/anttila-pirkko-tutkimisen-taito-ja-tiedon-hankinta/#top>.
Luettu 23.1.2018.

Castrén Maarit, Backman Henri, Haikala Olli, Hallikainen Juhana, Handolin Lauri, Hoppu
Sanna, Kuosmanen Juha, Kärnä Helena, Länkimäki Sami, Myllyrinne Kristiina, Määttä
Teuvo, Piili Päivi, Putko Lasse, Siitonen Simo, Silfvast Tom, Vaahersalo Jukka, Vertio
Harri 2015: Ensiapuohjeet 2015, luettavissa:
https://www.punainenristi.fi/sites/frc2011.mearra.com/files/tiedostolataukset/uudet_ensiapuohjeet_2016_0.pdf. Luettu 17.1.2018.

Clarey's, 2018, Sam Splint –muotoiltavan lastan tuotesivu, luettavissa:
<http://clareys.com/buy/sam-splint#prettyPhoto>. Luettu 15.1.2018.

Combat Application Tourniquet, C-A-T kiristysside. luettavissa:
<https://www.narescue.com/combat-application-tourniquet-c-a-t>. Luettu 15.1.2018.

First Aid & Safety Online, 2018, avaruuspeiton tuotesivu, luettavissa:
<https://www.firstaidandsafetyonline.com/first-aid-mylar-emergency-blanket/>. Luettu
15.1.2018.

Grönfors Matti, Vilkkä Hanna, 2011, Laadullisen tutkimuksen kenttätöyömenetelmät, So-
Fia-Sosiologi-Filosofiapu Vilkkä, Hämeenlinna, luettavissa:
http://vilkka.fi/books/Laadullisen_tutkimuksen.pdf . Luettu 28.1.2018.

Haastateltava A, Vanhempi konstaapeli, Itä-Uudenmaan poliisilaitos, teemahaastattelu,
4.12.2017.

Haastateltava B, Vanhempi konstaapeli, Itä-Uudenmaan poliisilaitos, teemahaastattelu,
5.12.2017.

Haastateltava C, Ylikonstaapeli, Itä-Uudenmaan poliisilaitos, teemahaastattelu,
19.12.2017.

Haastateltava D, Vanhempi konstaapeli, Itä-Uudenmaan poliisilaitos, teemahaastattelu,
19.12.2017.

Haastateltava E, Vanhempi konstaapeli, Itä-Uudenmaan poliisilaitos, teemahaastattelu,
16.12.2017.

Haastateltava F, Vanhempi konstaapeli, Itä-Uudenmaan poliisilaitos, teemahaastattelu,
20.12.2017.

Haastateltava G, Vanhempi konstaapeli, Itä-Uudenmaan poliisilaitos, sähköpostihaastatte-
lu, 21.1.2018.

Halo Seal, 2018, Halo Seal–rintataitoksen tuotesivut, luettavissa: <http://www.haloseal.com/products/halo-seal>. Luettu 15.1.2018.

HE 59/2002, Hallituksen esitys Eduskunnalle työturvallisuuslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi, luettavissa <https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2002/20020059>. Luettu 9.2.2018.

Holmström Peter, Kuisma Markku, Nurmi Jouni, Porthan Kari, Taskinen Tuomas, 3. uudistettu painos 2013: Ensihoito, Sanoma Pro Oy.

Kajala Mikko, toimitusjohtaja, Aimo Group Oy, puhelinhaastattelu, 12.1.2018.

Korte Henna, Myllyrinne Kristiina, 1. painos 2012: Ensiapu, Wellprint, Espoo.

Medkit Finland Ltd 2018, avaruuspeiton tuotesivu, luettavissa: <https://www.medkitservice.com/pelastuspeite>. Luettu 15.1.2018.

Medkit Finland Ltd, 2018, elvytysmaskin tuotesivu, luettavissa: https://www.medkit.fi/media/catalog/product/cache/2/image/800x/9df78eab33525d08d6e5fb8d27136e95/h/y/hypaguard_facemask.jpg. Luettu 15.1.2018

Metsämuuronen Jani, Laadullisen tutkimuksen perusteet - Metodologia -sarja 4. 2001, International Methelp Ky, Viro.

Mikkola Samuli 2015: Poliisin taktinen ensiapukoulutus - Poliisiammattikorkeakoulun ensiapukoulutusmateriaali, Tampere.

Mikkola Samuli 2015: Poliisin AMK-tutkinon uudet tuulet moniviranomaistoiminnassa. Ensihoitaja 4/2015, s. 12-14.

Mikkola Samuli, haastattelu, 17.1.2018.

Poliisihallituksen ohje POL-201416909, 19.12.2014. Ensiapuvalmius poliisihallinnossa. ID-1555061380.

Rikosylikonstaapeli, Itä-Uudenmaan poliisilaitos, avoin haastattelu, 9.2.2018.

Saaranen-Kauppinen Anita & Puusniekka Anna. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto, luettavissa: <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>. Luettu 8.2.2018.

Salo Jenni, 2016, Poliisiammattikorkeakoulun ensiapukoulutus - Koulutusuudistuksen jälkeinen ensiapukoulutus ja sen antamat työelämävalmiudet, Poliisiammattikorkeakoulu, opinnäytetyö, Tampere.

Sam Splint, 2018, Sam Splint–muotoiltavan lastan tuotesivu, luettavissa: <https://www.sammedical.com/products/sam-splint>. Luettu 15.1.2018.

Sormunen Mikael 2015, Combat Application Tourniquet-kiristyssiteen käyttö, Poliisiammattikorkeakoulu, päättötyö, Tampere.

Suomen Punainen Risti, Ensiapukoulutustiimi, 2009: Ensiapuvalmiuden ylläpito, luettavissa:

<https://www.punainenristi.fi/sites/frc2011.mearra.com/files/tiedostolataukset/Ensiaputodistuksen%20voimassaolo%20ja%20ensiapuvalmiuden%20yllapito.pdf>. Luettu 17.1.2018.

Suomen Punainen Risti, 2015, Elvytysohjeet 2015, luettavissa:

https://www.punainenristi.fi/sites/frc2011.mearra.com/files/tiedostolataukset/elvytysohjeet_2016_suomi.pdf. Luettu 17.1.2018.

Tammed, 2018, C-A-T-kiristysiteen tuotesivu, luettavissa:
<https://www.tammed.fi/tuotteet/cat-tourniquet-side/>. Luettu 15.1.2018

Varmuusvarasto, painesiteen tuotesivu, luettavissa:
<http://www.varmuusvarasto.fi/blogi/wp-content/uploads/paineseite-oletus.jpg>. Luettu 15.1.2018.

Varuste.net, 2018, kulmasaksien tuotesivu, luettavissa:
<https://varuste.net/Estecs+Kulmasakset+14.5+cm?tu=30385>. Luettu 15.1.2018.

Yliopiston apteekki, 2018, ihoteipin tuotesivu, luettavissa:
<https://www.yliopistonverkkoapteekki.fi/JO5551141>. Luettu 15.1.2018.

LIITE 1. Porvoon valvonta- ja hälytyssektorin kenttämiehistöille suoritetun haastattelun runkokysymykset.

1. Onko sinulla kenttäpoliisina mielestäsi riittävä ensiaputaito?
2. Minkälaisia ensiaputehtäviä sinulle on tullut kenttätöissä vastaan?
3. Kuinka tuttu sinulle on poliisiauton ensiapulaukku ja sen välineet?
4. Onko työelämässä saatavaa ylläpito- / lisäkoulutusta tarpeeksi ja paljonko sitä pitäisi mielestäsi olla?
5. Miten lähtisit kehittämään työelämässä saamaasi ensiapukoulutusta?

LIITE 2. Poliisihallituksen ohjeen, 19.12.2014, POL-2014-16909 liitteen 1. mukainen lista poliisimiehen henkilökohtaisista ensiapuvarusteista ja ajoneuvossa kuljetettavista ensiapuvarusteista.

H.taso (poliisimiehen henkilökohtainen ensiapuvaruste):

- kiristysside
- paineside
- kertakäyttöinen elvytysuoja

2. taso (ajoneuvo, säilytystila tms.):

- vyölaukku tai vastaava
- paineside 3 kpl
- kiristysside 2 kpl
- avaruuslakana
- lasta 2 kpl (alumiininen muotoiltava lasta)
- rintataitos 2 kpl
- elvytysmaski
- ihoteippi
- vaateleikkuri
- tussi ja ihotussi
- kertakäyttöhanskoja
- laastareita